

Letnik XIII,
številka 3
(jesen 2024)

Nebulæ

revija za sodobno književnost

KAZALO

POEZIJA	3
Hana Vuga	4
<i>"tu spodaj ni mesa</i>	<i>4</i>
<i>le pesmi"</i>	<i>4</i>
Eva Šubic	5
<i>Švedska otočja</i>	<i>5</i>
<i>Kolibri v tvojih vejah</i>	<i>7</i>
Ajda Strmčnik	8
<i>Ogorek</i>	<i>8</i>
PROZA	9
Teja Pahor	10
<i>Gospa Sonja</i>	<i>10</i>
<i>Sapore di sale</i>	<i>21</i>
Tjaša Hrovat	32
<i>Čajanka</i>	<i>32</i>
Borut Slokan	34
<i>Pismo</i>	<i>34</i>
NA MEJI NEVIDNEGA	38
prvo mesto: Jan Mlakar	39
<i>Zemljevid</i>	<i>39</i>
drugo mesto: Mirjam Kmetič	44
<i>Flamingov zadnji let</i>	<i>44</i>
tretje mesto: Matic Orehar	49
<i>Srce ladje</i>	<i>49</i>

POEZIJA

Hana Vuga

"tu spodaj ni mesa

le pesmi"

nosim te okoli vratu

kakor okove

kakor zanko

kakor usnjeni pas

kakor križ

umetnost je za umetnost

in za umetnika samega –

liže si rane samopoškodb

pod tušem je težko ločiti

moje solze od njenih

Eva Šubic

Švedska otočja

Ostanki mistike v kljunu
galeba, ki ga še ni slikal
noben turist,
plaže, ki ne nastopajo,
hiše, ki ne pozirajo,
babice, ki ne verjamejo,
da so stare
in po otoku dirjajo s štirikolesniki.

Meduze, ki imajo tukaj
stalni hišni naslov –
nihče jih ne preganja,
noben otrok, s sončno kremo ocvrt,
ne pobrcava v njih.

Pomoli, ki so iz razpadajočega lesa,
a ne škripajo –
nihče še ni zlorabljal
stvarne teže človeškega mesa.

Kraj je zračen in čuti se,
da grehov na kvadratni meter
skoraj ni,

le ptice
in rože in hruške in jabolka,
ki rastejo v še tako zimskih vasicah,
nosnice polni mešanica gozda in živo zelenih alg,

smreka,
ki z eno nogo že sili z balvana
v črno gladino.

Ljudje, ki se smehljajo ljudem –
turistov je tu tako malo,
da vaščani čutijo, da jih pravzaprav obiskujejo
le domačini –

*drobna peščica rojstev v svetu, ki jih ta otok
ni mogel prestreči.*

Kolibri v tvojih vejah

Na tebi se je nabrala skorja rose.
Dovolj debela, da bi zadržala težo palčkov.
Čakal si na gobe, ki bi vzkile izpod tvojega jezika.

Macesen je nate začel scati iglice
in ti si gledal v nebo.
Gozdnim živalim si govoril zgodbe.
Volkovi te niso pojedli, ker so te prepoznali.
Lisice te niso skazile, ker so te priznavali volkovi.

Ko sem te iskala, so mi vse gozdne živali lagale.
Naposled te je izdal kolibri za nekaj medu.
Šla sem pote in prispela do smreke.
Živali so rekle, da si nekoč bil tam
in da si danes gozd.

Veverice pravijo,
da je takrat neko dekle leglo na tla.
Volkovi je niso priznali
in lisice so ji pojedle obraz.

Vzklila je kletev.

Ajda Strmčnik

Ogorek

Sledim
ugaslemu tlenju,
podobi ogorka
dokler se ne spoji z granitom,
na katerem puščam madež sebe.
18 mesecev ali 10 let
bo z njim razpadal spomin
še enega trenutka pregorelosti,
izgorelosti,
ki jo,
četudi samo v spokojni misli,
z dimom izdihnem.
Danes so napovedane krajevne padavine.
Mogoče ga bodo utopile v svoje prijeme,
ga razcefrale v lepljiv ovoj,
ki se bo prilepil na čevelj nekemu,
ki bo preveč hitel mimo
nekomu,
ki bo tekel pred dežjem,
nekomu,
ki še beži pred nevihto
in ga grom ni omejil na radij,
v katerega krogu
z ogorkom krožim
v hladne prijeme
– novih jeseni.

PROZA

Teja Pahor

Gospa Sonja

Sedela sem za kuhinjsko mizo in pila prvo jutranjo kavo, ko sem zaslišala udarjanje petk na hodniku. Zvok je bil najprej čisto tih, nato je postajal vedno glasnejši. Gospa Sonja se je ustavila pred mojimi vrati in se za par sekund spočila, nato se je topotanje petk oddaljilo. Srknila sem kavo, z mize vzela tobak in rizle in si zvila cigareto. Skozi dimno zaveso sem se zagledala v predmet, ki je stal pred mano. Dvignila sem prosto roko in ga frnila daleč od sebe, da je pristal na drugi strani mize, nato sem si premislila in ga postavila ob vžigalnik. Po tretji cigareti sem prazno skodelico dala v lijak, ostalo pa pospravila v torbico v upanju, da bom ugotovila, kaj narediti, in se odpravila skozi vrata.

Gospa Sonja je bila že na tržnici, klepetala je z branjevko in bila je preveč zatopljena v pogovor, da bi me opazila. Na sebi je imela temno zelen hlačni kostim, njene rdeče ustnice so se svetile pod jesenskim soncem, njeni beli lasje pa se niso premaknili niti, ko je zapihal veter in čez celo tržnico razmetaval odpadle liste. Približala sem se ji in jo nežno potrepljala po rami.

»Gospa Sonja, dober dan! Kako ste?« Obrnila se je proti meni. V levi roki je držala cigareto, v desni pa srednje veliko bučo, ki jo je skrbno preučevala.

Preden sva se zares spoznali, sem ji rekla gospa Boh. »Dober dan, gospa Boh, kako ste?« sem jo pozdravljala na hodniku. Nato me je nekega dne popravila: »Kar Sonja mi recite. Gospa Boh zveni tako starinsko.«

»Vi pa meni Maja,« sem odgovorila, čeprav ji nisem nikoli mogla reči samo Sonja. Tako sva našli kompromis, jaz sem njo klicala gospa Sonja, ona pa mene mlada dama.

»Pozdravljeni, mlada dama! Danes ste pa zgodnji.«

»Ja, danes moram pred službo še v zdravstveni dom. Se vidiva zvečer?«

»Seveda, lepo se imejte. Pridite ob šestih,« se mi je nasmehnila in pomahala z bučo po zraku.

Ko sem odhajala, mi je veter v nos pihnil vonj laka za lase, ki se je mešal s sladko aromo Sonjinega parfuma. Spomnil me je na jutro, ko se je moja mama

pripravljala v kopalnici, in na zadušljiv smrad njenega laka za lase. Ob misli na mamo in na predmet, ki sem ga nosila v torbi, me je stisnilo v želodcu, zato sem vzela tobak in si zvila cigareto.

Z gospo Sonjo sva se spoprijateljili, ko sem jo nekoč vprašala, ali ji lahko pomagam po stopnicah. Pogledala me je naravnost v oči in mi vljudno, ampak odločno rekla, da po stopnicah pa že zmore sama. Hitela sem se ji opravičevati in ob moji zadregi se je izraz na njenem obrazu zmeščal. Do tretjega nadstropja sva bili že skoraj prijateljici, zato sem se odločila, da z njo prehodim še nadstropje več od mojega do njenega stanovanja. Takrat me je povabila na kavo, mi razkazala stanovanje in me predstavila svojemu mačku Muriju. V njeni dnevni sobi, ki je bila polna pisanih predmetov s celega sveta, kupov knjig in fotografij, sva se pogovarjali o najrazličnejših stvareh, med pogovorom pa sva kadili eno cigareto za drugo. Njene so bile bele in dolge, moje pa ročno zvite in različnih oblik. Pred odhodom mi je predlagala, da se vrnem k njej na večerjo: »Mogoče bo lažje, da se dobiva kar pri meni. Tako nama bo tudi Muri lahko delal družbo in ne bo osamljen.« Strinjala sem se in od takrat naprej sem enkrat, včasih pa tudi večkrat na teden večerjala z njo.

Gospa Sonja mi je bila všeč, saj se ni nikoli opravičevala za svoje besede. Zdelo se mi je, da je vsaka stvar, ki je prišla iz njenih skrbno našminkanih ustnic, velikokrat bila pretehtana in premišljena. Še bolj kot to: imela sem občutek, da je vse že doživela in da njene misli niso bile le mnenja, ampak na lastni koži preizkušene resnice. Zakaj sem jaz bila všeč gospe Sonji, ne vem. Mogoče zato, ker sem tudi jaz preveč kadila, predvsem, ko sem pila kavo in alkohol. Najverjetneje pa zato, ker me je Muri vzljubil že ob tistem prvem obisku in od takrat mi je vedno sedel v naročju, ko sva skupaj večerjali.

*

Ko sem prišla v pisarno, sem najprej odprla elektronsko pošto in upala, da bom tam našla sporočilo, ki me bo zamotilo. Izvide iz zdravstvenega doma sem porinila globoko v torbico, nekaj minut sem odgovarjala na mejle, nato pa brez prave volje odprla dokument z naslovom »Priročnik B-135«, ki bi ga morala še zadnjič preveriti. Poiskala sem točko, kjer sem se prejšnji dan zaustavila, ker nisem našla

pravega izraza, in nekaj minut gledala v stavke na ekranu. Prisilila sem se, da sem natipkala nekaj besed, ampak se nisem počutila pomirjeno, kot sem se običajno. Delo, ki sem ga opravljala že skoraj deset let, mi je bilo všeč. Uživala sem v tem, da sem raztresene podatke in vrednosti strnila v poglavja in jasna navodila. Stvari sem spravljala v red in ko sem svoje priročnike predala naprej, se mi je vedno zdelo, da so bile tudi moje misli bolj urejene. Danes pa so moji možgani delali počasi, imela sem občutek, da meljejo podatke, ampak jim ne uspeva. Namesto njih je želodec delal z dvojnimi tempom. Po pregledu sem bila sestradana, zato sem si na poti v službo kupila sendvič in rogljiček, sedaj pa čutim, da mi je iz minute v minuto bolj slabo. Da bi se zamotila, sem odprla brskalnik in vtipkala: »Kako vem, če si želim otroka?« Kliknila sem na forum, kjer je neka mlada ženska zastavila podobno vprašanje. Z miško sem zdrsnila navzdol in sproti brala odgovore.

»Ko enkrat postaneš mamica in dobiš detece v roke, pozabiš na vse drugo.«

»Nisi več samo jaz, jaz, jaz, ampak, boš videla, tista štručka, ki ti daje brezpogojno ljubezen, ni lepšega kot to. In čez kakšno leto si življenja brez nje/njega ne boš mogla niti predstavljati.«

»Imaš nekoga, ki te je neskončno vesel, te ima rad bolj kot vse, si mu center sveta, ti zna pokazati lepote sveta, ki si jih sam že pozabil.«

»Težko bi si predstavljala, da jih nimam. Dan bi bil absolutno preveč dolgočasen.«

Slabost se je malo umirila, ampak nobeden od teh odgovorov mi ni pomagal. Moje življenje se mi nikoli ni zdelo dolgočasno. Všeč mi je bilo, tudi v tistih malenkostih, ki so se drugim zdele nepomembne: izbiranje sladice za večerjo z gospo Sonjo, vrtnarjenje z očetom, sedenje za kuhinjsko mizo in strmenje v prazno. Nisem si predstavljala, da bi imela otroka samo zato, da bom za nekoga center sveta. Kliknila sem na naslednjo temo, ki se je pokazala na koncu strani: »Kako vam je otrok spremenil življenje?«

»Manj časa, nič potovanja, manj denarja, manj in slabši seks. Veliko odgovornosti in manj izbire«

»Dokler te je strah, še pač nisi pripravljena.«

»Ja, dejstvo je, da moraš odrasti. Da ura v kopalnici, ukvarjanje zgolj in samo s sabo, ne pride več v poštev.«

Hitro sem zaprla brskalnik. Pred očmi so mi še vedno lebdele besede »jaz, jaz, jaz«, »s sabo«, »nisi pripravljena«. Dobila sem občutek, da sem jaz, sama v kopalnici, manj pomembna kot jaz z otrokom, in rogljiček se mi je dvignil višje v želodec. Pogledala sem fotografijo, ki sem jo imela prilepljeno na rob ekrana: na njej sta bila mama in oče, črno-bela, na poročni dan. Njuna koža je bila gladka in bleščeča, kot na vseh starih slikah, in izgledala sta kot zvezdnika. Otrok očitno ne bi bil tako različen od bolnih staršev: nič časa, nič potovanja, nič (ali malo) seksa in nič ukvarjanja zgolj in samo s sabo. Pomislila sem, da sem bila na to življenje navajena že nekaj let, odkar sta starša zbolela, po mamini smrti pa sem za očeta morala skrbeti še bolj kot prej. Počutila sem se, kot da sem že imela svojega otroka. Odvrnila sem oči od računalnika in se za minuto zagledala v prostor okoli sebe. Pisarna je bila moderna, siva in bela z dodatki strupeno zelene barve. V ozadju so vedno brneli računalniki in svetloba je bila umetna, neonska. Soba bi bila zelo hladna, če ne bi skoraj vse površine bile pokrite s papirji: tehnično dokumentacijo, priročniki, obvestili, ki jih ni nihče prebral. Tako pa je bila spokojna, pogled nanjo me je pomirjal. Moje opazovanje je zmotil telefon, ki je zavibriral z očetovim sporočilom. »Maja, pridi malo prej, da lahko skočiva še v Merkur.« Odgovorila sem s kratkim »Ok« in telefon odložila na mizo. Kliknila sem nazaj na priročnik in tokrat se mi je besedilo v primerjavi s kaosom v meni zazdelo čisto enostavno. Logično. Začela sem tipkati.

*

Točno ob šestih sem se prikazala na Sonjinih vratih in s seboj prinesla sladico. Tokrat sem se odločila za tiramisu. Poslala me je v jedilnico in kmalu zatem na mizo prinesla dva krožnika oranžne tekočine. Nalila nama je dva kozarca vina. Ob pogledu na juho se mi je iz želodca začela dvigovati slabost, vendar sem se prepričevala, da bo kmalu minila. *Tako je, kot če si zmačkana*, sem si ponavljala, *samo globoko vdihni in slabost bo minila*. Poslušala sem gospo Sonjo, ki mi je pripovedovala o prigodi na tržnici, in počasi nosila žlico v usta. Ko sem mislila, da se je slabost že skoraj plegla, se mi je val tople tekočine iz želodca dvignil v grlo. Murija sem vrgla iz naročja in stekla v kopalnico še zadnji trenutek, da sem oranžno brozgo bruhnila v školjko in ne na Sonjina zloščena tla. Želodec se mi je še

nekajkrat skrčil in pri tem izločil ostanke juhe in kosila, od napora so mi čez lica tekle solze. Ko sem bila prepričana, da v mojem želodcu ni bilo ničesar več, sem si splaknila si usta in se, preden sem se vrnila v jedilnico, pogledala v ogledalo. Moje oči so bile rdeče, koža pa bleda in bleščeča od potu. Upala sem, da gospa Sonja ne bo ničesar opazila.

»Mlada dama, ali ste bolni?« me je vprašala, ko sem se vrnila za jedilno mizo. Njeno čelo je bilo še bolj nagubano kot navadno in njena bučna juha je stala v krožniku skoraj nedotaknjena. Muri je sedel na mojem stolu in me neodobravajoče opazoval.

»Brez skrbi, gospa Sonja, moja slabost ni nalezljiva.« Mačka sem vzela v naročje in se usedla na svoje mesto. Telefon mi je začel vibrirati v torbi in dobro sem vedela, kdo me kliče. Pustila sem ga zvoniti in se namesto tega raje opravičila Muriju. Gospa Sonja me je medtem podrobno opazovala in me spravljala v zadrego. Da bi prekinila tišino, sem dodala: »Je druge narave. Tiste, ki ponavadi traja devet mesecev.«

»Aha.« Pogledala me je iznad očal, kot bi želela odstraniti zaporo, ki so jo med nama postavile steklene leče.

»Pa je vaša slabost ... dobra novica?«

Zavzdihnila sem. Še nikomur nisem omenila svoje »slabosti«. Nisem imela še časa ugotoviti, kaj si o njej mislim. Gospa Sonja je pustila, da najdem pravi odgovor, in mi namesto vina prinesla kozarec vode. Hotela sem jo prijeti za roko in ji reči, da bi mi cigareta in kozarec vina prav pasala, ampak sem se ustavila.

»V bistvu sem komaj izvedela in ne vem ...« Počutila sem se popolnoma brez energije.

»Seveda, seveda, meni ne rabite razlagati. Ali bi se vam mogoče ... partner lahko pomagal odločiti?« pred besedo »partner« je naredila kratko pavzo. Vedela je, da živim sama, in nikoli me ni slišala omenjati moškega, ki bi lahko bil moj partner.

»Nisva zares skupaj. Povedala mu bom, ampak bi raje prej ugotovila, kaj mislim.«

»Ja, pametno. No, ali trenutno lahko poskrbite za otroka?«

Otroka. Saj res. Moja slabost bi lahko nekega dne postala otrok, nato odrasel človek in mogoče celo starejša gospa, podobna gospe Sonji.

»Ne vem,« sem rekla in jo pogledala v upanju, da mi bo dala odgovor, ki ga iščem.

»Sami boste najbolje vedeli, kaj želite narediti. Nihče drug ne more razumeti te odločitve.« Imela sem občutek, da je želela še nekaj dodati, ampak njen ton glasu se je spremenil.

»Ali naj vam pripravim kaj lažjega? Prežganko ali malo riža na belem?«

»Ne, gospa Sonja, res ni potrebno. Sem že veliko boljše!« Da bi podprla svoje besede, sem začela v usta nositi juho in kmalu je bil krožnik prazen. Vsaka žlica je moj želodec segrela in toplota se je razširila po celem telesu. Vesela sem bila, da je slabost minila, saj nisem hotela še enkrat pobruhati Sonjinega stanovanja, vendar sem na dnu trebuha čutila tiščanje majhnega kamenčka.

*

Sedela sem na balkonu in gledala v daljavo, cigareta je sama gorela in stresala pepel na moja oblačila in velik del balkona, ko je pozvonilo na vratih. Preden sem jih odprla, sem pogledala skozi kukalo in presenečeno opazila gospo Sonjo s košaro brokolija in cvetače.

Odprla sem vrata in jo pozdravila, ona pa je odkorakala naravnost v kuhinjo.

»Ne glede na ... no, vaše stanje, je prehrana bistvenega pomena za mlado žensko,« je rekla in zelenjavo položila na pult. »Ali ste že jedli?«

Zlagala sem se ji, da ja, čeprav sem v zadnjih dneh zaradi slabosti bolj malo jedla.

»Dobro, potem pa lahko skuhava kavo.« Iz torbice je povlekla vrečko, iz katere je vzela dva mafina.

»Tole bom odnesla na balkon, vi pa tačas pripravite kavo,« mi je ukazala in si že na poti proti balkonu prižigala cigareto.

Ko sem se ji pridružila s skodelicama kave, me je prijela za roko in me pogledala v oči: »Mlada dama, nočem riniti svojega nosu v vaše zadeve ... ampak ali ste se že kaj odločili?«

Za trenutek sem pomislila, da bi ji rekla, da je bilo vse skupaj velika pomota. Da se nisva razumeli in da sem prejšnji večer samo spila kozarec ali dva preveč, saj se mi je zdelo razlaganje svojega stanja gospe Sonji preveč zapletena zadeva. Ampak moja usta so se odločila drugače.

»Ne še.«

»No, hotela sem ... zadnjič vam nisem povedala vsega, kar sem hotela. O tem delu svojega življenja ne govorim pogosto. Pa ne zato, ker bi se ga sramovala ... težko je, ker se mi pogosto zdi, da me ljudje ne bi razumeli. Ampak vi, zaradi vaše situacije ... Mogoče me boste in mogoče vam lahko kako pomaga.«

Presenečenje se je spremenilo v radovednost in komaj sem čakala, da izvem več o Sonjinem življenju.

»Ne vem, če sem vam kdaj omenila svoj rojstni kraj ... veste, nisem vedno živela v mestu. Doma sem iz majhne vasi, kjer je v mojih letih bolj malo ljudi hodilo študirat, predvsem pa zelo malo deklet. No, jaz sem si že od malega želela postati medicinska sestra in tako sta se starša nekako sprijaznila s tem, da me pošljeta študirat. Takrat ni bilo tako enostavno, veliko denarja sta morala prihraniti, prositi za uslugo marsikaterega sorodnika, vendar sem po koncu srednje šole lahko odšla v Ljubljano.«

Med pripovedovanjem sem si zvila cigareto, gospa Sonja, ki je svojo že pokadila, je vzela novo in segla sem čez mizo, da sem jo prižgala še njej. Vdihnila je, da je konec cigarete zažarel, nato pa nadaljevala s pripovedjo.

»Ne bom vam razlagala, kako je bilo, ko sem prvič živela sama. In to ne pri nas na vasi, ampak v mestu! Živela sem pri neki daljni sorodnici, ki je oddajala sobe v najem mladim študentkam, sobo pa sem si delila še z enim dekletom, Tatjano. Seveda to niso bili taki študentski domovi kot danes. Vsak večer smo se morale vrniti ob določeni uri, pomagale smo pri hišnih opravilih in bilo je strogo prepovedano, da bi v svojih sobah imele goste, predvsem pa moško družbo.

No, Tatjana je bila precej pogumnejša od mene in je vedno našla kakšen ples, na katerega me je peljala. Jaz sem se na začetku bala, da naju bodo vrgli iz sobe, ampak postalo mi je všeč in rada sem šla z njo, ko nisem imela predavanj. Tako sem ga spoznala, na plesu. Bil je lepo oblečen in znal je dobro plesati, boljše od ostalih fantov, ki so navadno plesali z nama. Jaz sem se v svojih oblekah vedno počutila neprimerno, nisem bila podobna mestnim dekletom, zato mi je laskalo, ko je cel večer hotel plesati samo z mano. Ob koncu večera me je stisnil za roko in me poljubil na lice, rekel mi je, da se vidiva naslednji teden. Seveda sem naslednji teden na vsak način hotela nazaj, Tatjana je prišla z mano in moj kavalir je s seboj pripeljal prijatelja, ki je plesal z njo. Povabila sta naju, da se jima v nedeljo

pridruživa na izletu. Šli smo z njunim avtom, ne spomnim se več, čigav je bil. S seboj smo imeli malico in odšli smo na neko jaso, kjer smo razgrnili odejo in se usedli na sonce. Pogovarjali smo se in se smejali, nato sta Tatjana in njen soplesalec izginila v grmovje, midva pa sva ostala sama. Najprej nisem točno vedela, kaj se dogaja, nato pa sem razumela njegove namene. Seveda je zame bilo prvič, ampak zdelo se mi je, da je bil pravi čas: bila sem študentka, on pa je bil starejši, lep in znal je plesati. Mislila sem, da sva bila par. Na poti nazaj, po stvari, sem se počutila čudno, ampak sem mislila, da je normalno. Komaj sem čakala, da ga bom spet videla na plesu, ampak se ni več prikazal. Tatjaninega soplesalca sva še nekajkrat srečali, vendar nama ni dal nobene novice o njem. Ko sem ugotovila, da že dva meseca nimam menstruacije, sem ga hotela poiskati, a nisem vedela kje. Povedala sem Tatjani in obe sva cel večer pre jokali. Tokrat sva vedeli, da naju bo gospa gotovo vrgla iz sobe in mogoče celo povedala najinim staršem, kaj sva naredili. Vendar je bila Tatjana bolj iznajdljiva od mene, rekla je, da se bo pozanimala in da naj ne obupam. Par dni zatem je domov prišla z naslovom, načrčkanim na listu papirja.«

Pripoved gospe Sonje me je tako prevzela, da sem pozabila na svojo kavo, na mafin, na prostor okoli naju, prvič v nekaj dneh sem pozabila na svojo slabost. Zdelo se mi je nemogoče, da je vedno urejena gospa Sonja, ki je le redko dovolila, da so ji stvari ušle izpod nadzora, kdaj doživela kaj takega.

»Bil je naslov gospe, ki je lahko uredila takšne zadeve, vendar mi je Tatjana povedala, da je za to zahtevala plačilo. Vprašala me je, ali bi mi starša lahko pomagala. Vedela sem, da nimam nobene možnosti priti do takšne količine denarja, in tudi Tatjana je verjetno poznala odgovor, saj je iz svoje omare povlekla pletilki in mi jih dala v roke.«

Ob misli na pletilke me je streslo po celem telesu. Slišala sem za take zgodbe, ampak se mi je to zdela bolj tema za kakšen film ali roman.

»Čeprav še nisem zaključila študija, sem kar dobro poznala anatomijo in vedela sem, kaj bi morala narediti. Tatjana mi je pripravila lonec vode, v katerem sva razkužili pletilko, na posteljo sva razgrnili brisače in tik pred zdajci je iz žepa povlekla majhno stekleničko. 'Za pogum!' mi je rekla, me objela in odšla iz sobe. Spomnim se, da je bil zunaj zelo lep dan, zato je bilo moje okno priprto. Poslušala sem glasove ljudi na cesti in si najbolj na svetu želela, da bi bila v kateremkoli drugem

telesu, samo v svojem ne. Ampak bila sem tam, v svojem telesu, z razkrečenimi nogami in ritnicami, ki so počivale na hrapavi brisači. Spila sem požirek tekočine iz stekleničke, vzela pletilko in si rekla 'Sedaj ali nikoli več'.« Gospa Sonja je za trenutek zaprla oči, kot bi še enkrat podoživljala isti trenutek.

»Ne bom vam razlagala o podrobnostih, ampak na koncu tega nisem uspela narediti. Študirala sem dovolj dolgo, da sem vedela, kako bi lahko bilo nevarno. Misel na otroka še zdaleč ni bila tako grozna kot misel na to, da bi lahko oba umrla,« je enostavno razložila.

»Pletilke pa sem vseeno porabila, veste. Takoj, ko se je začel kazati trebuh, sem pustila svoje stanovanje s Tatjano in šla nazaj k staršem. Nista bila vesela, seveda, ampak kaj sta hotela ... Oče me nekaj mesecev ni niti pogledal, mati je zavzdihnila vsakič, ko sem vstopila v sobo. Nazadnje pa me je le naučila plesti s Tatjaninimi pletilkami in moja Vesna je ob rojstvu dobila lepo, pisano odejico,« se je nasmehnila Sonja.

»Vaši hčerki je ime Vesna?«

»Ja, vedno sem imela rada ta film. Želela sem ji dati ime Janja, ampak potem se mi je zazdelo, da bi se Sonja in Janja slišalo malo smešno. Tako je postala Vesna.«

»Rada bi jo spoznala, enkrat, ko bo prišla na obisk.«

Sonjin nasmeh se je spremenil, postal je bolj otožen: »Ne obišče me pogosto. Veste, ko je Vesna odšla študirat, sem spakirala svoje stvari in pustila svojega moža, njenega očima. Zdi se mi, no, pravzaprav vem, da ji je bilo zato težko in mi je malo zamerila.«

Zamislila sem si gospo Sonjo, ki sama večerja bučno juho, si sama naliže vino in ob večerih sama gleda televizijo. Zapeklo me je v grlu in naenkrat sem opazila, da jočem.

»No, no, mlada dama ... Maja. Saj ni tako hudo. Z Murijem se imava zelo lepo in Vesna vedno pride na obisk okoli božiča in za moj rojstni dan. Res mi nič ne manjka!«

Ob teh besedah sem se še bolj razburila in začela sem kolcat.

»Ojej, prinesla vam bom kozarec vode, da se pomirite.« Odšla je v kuhinjo in se vrnila z vodo. Gledala me je, dokler je nisem izpila na eks.

»Že bolje,« se je nasmehnila. »Maja, nikar ne skrbite za starko, kot sem jaz. Jaz sem svoje življenje že dala skozi in tudi če bi jutri telebnila po stopnicah in si zlomila vrat, bi bila prav zadovoljna s tem, kar je že bilo. Bolje je, da mislite nase in na vse, kar vas še čaka.« Pogledala je proti mojemu želodcu.

Potihem sem kolcnila in nato počasi izgovorila vprašanje, ki mi je brenčalo v mislih.

»Ali vam je žal, da niste ... saj veste ...«

»Da se nisem odločila za splav? Ja in ne.« Nehala me je gledati in se obrnila proti razgledu na mesto. »Nikoli se nisem kesala, da sem imela Vesno. Res je to, kar vsi govorijo. Otroci so nekaj najbolj posebnega, kar se ti lahko zgodi v življenju. Tudi, ko niso načrtovani. Seveda pa je bilo obžalovanj veliko: odpovedala sem se študiju, življenju, za katerega sem pred tem veliko žrtvovala.

Zato sem si kasneje, ko je bila Vesna že odrasla, dovolila biti sebična. Vsaj tako so mi vsi očitali. Jaz sem imela bolj občutek, da sem si vzela del tega življenja nazaj.«

»Se pravi, da ste nadoknadili tisto, čemur ste se odpovedali?«

»Niti ne. Stvari, ki sem jih zamudila, nisem nikoli dobila nazaj. Imela pa sem veliko drugih.« Poskusila sem si zamisliti, katere so bile te stvari. Vedela sem, da je bila gospa Sonja nekoč poročena, da je delala v pisarni na banki in da je rada potovala. Med najinimi večeri sva se pogovarjali o najrazličnejših stvareh, knjigah, zelenjavi, mačkah, sosedih, le redko pa o njenem zasebnem življenju.

»Kaj pa, če Vesne ne bi imeli? Se vam zdi, da bi vam bilo žal?«

»Verjetno. Gotovo bi se še danes spraševala, kakšen bi bil otrok, ki ga nisem imela. Mogoče pa bi otroke imela kasneje v življenju, v lažjih pogojih in z malo manj odrekani. Ne vem.«

Pogledala me je in vedela sem, da se ne bova več pogovarjali o njej: »Kot za vsako odločitev so stvari, ki se jih boste vedno kesali, in stvari, za katere boste veseli. Sami pa morate ugotoviti, s katerimi obžalovanji boste najlažje živeli, mlada dama.« Ob teh besedah je srknila zadnji požirek kave in skodelico prislonila na krožniček, kot da bi s tem želela narediti piko.

*

Ko je gospa Sonja odšla, da nahrani Murijs, sem še dolgo sedela na balkonu. Promet je potihnil in zunaj se je stemnilo. Zavojček tobaka je prazen ležal na mizi

zraven testa nosečnosti, ki sem ga nekaj dni nosila v torbici, jaz pa še vedno nisem ugotovila, katero življenje je tisto, ki bi mi prineslo manj obžalovanj. Zaželela sem si, da bi me lahko nekdo odprl kot priročnik, me analiziral in na podlagi podatkov sprejel tehtno odločitev. Zaprla sem oči in si na veke pritiskala hladne blazinice prstov. Poskušala sem globoko dihati, kot sem se naučila na tečaju joge, in misli so se mi za trenutek zazdele lažje. Še vedno sem imela zaprte oči, ko je telefon na mizi začel vibrirati. Pustila sem, da se je trikrat zatresel, počasi pogledala ekran, na katerem se je zapisala beseda »Oče« in pritiskala na zeleno tipko.

Sapore di sale

»Vsakič, ko sem odprla oči, se je poletje zalezlo globlje vame.« (Mieko Kawakami, *Vsa moja poletja*)

»Vroče je, zapri okno!« mi zakriči iz spalnice. Obrnem se in ga zagledam v sosednji sobi. Ovit je v brisačo in po koži mu polzijo kaplje vode. V zraku skušam zaznati vonj njegovega gela za tuširanje, ampak sem predaleč. Ozrem se nazaj proti odprtemu oknu, se za nekaj trenutkov zagledam v pokrajino pod sabo, nato zaprem polkna, s katerih se kruši barva, in nazadnje še stara lesena okna. Na poti v spalnico zaprem oči in poskusim začutiti, ali je tam res bolj hladno.

(Vsakič, ko sem odprla oči, se je poletje zalezlo globlje vame.)

On stoji pred staro leseno posteljo z visokim okvirjem, na kateri so nama postlali z belimi rjuhami. Ob vzglavju je na vsaki strani drugačna nočna omarica, na njegovi strani je na omarici šopek suhih rož, starinska namizna svetilka in polnilec za telefon, na moji pa enaka namizna svetilka, kupček nakita, ki sem si ga snela prejšnji večer, in krema za telo. Nasproti postelje je okno, ki je sedaj zaprto, zvečer pa ga na stežaj odpreva v upanju, da proti nama zapiha sapica iz morja in naju malo osveži. V veliki sobi ni skoraj nič drugega, razen rahlo obrabljene preproge, velikega lestenca in lesene omare s starim ogledalom, ki je ponekod že lisasto. Na tleh pred posteljo sta najini potovalki, v katerih so nametane obleke, ki jih nisva zložila v omaro.

»Ni mi všeč, da je tema podnevi,« mu rečem in razmišljam, kako bi mu razložila občutek ob odprtem oknu na poletni dan.

»Ja, ampak če pušiš odprto okno, bo prišla noter vročina in ponoči ne bova mogla spat.«

»Sej v vsakem primeru ne moreva spat, ker sosedovi psi lajajo celo noč.« Nič ne odgovori, obrne se proti potovalki in iz nje izvleče črne spodnjice in črno majico s kratkimi rokavi.

Res je vroče, sonce že navsezgodaj jutraj pripeka in segreva debele zidove stare hiše, v kateri začasno bivava. Našla sva jo na spletu in jo rezervirala enkrat januarja, ko je v Ljubljani bila tema že ob štirih, dnevi pa so se vleкли v dolgi vlažni sivini. Takrat se mi ni zdelo mogoče, da bo nekega dne res poletje, da bova čez

par mesecev res stala v tej hiši. Usedem se na posteljo in ga gledam, kako se oblači. Njegov hrbet je lepo oblikovan, vidim mišice na njegovih rokah in košček vratu pod rjavimi kodri, kjer ga je opeklo sonce in je sedaj rožnato-rdeče barve. Hočem mu povedati, kako lep se mi zdi pogled na staro spalnico in njegov nag hrbet, ampak ne vem, kako bi mu to opisala. Namesto tega z rokami sežem proti njemu, ga objamem okoli pasu in ga povlečem na posteljo. Iz roke mu iztrgam majico, ki si jo je oblačil, stisnjena v objemu se nekaj časa valjava po postelji. Od blizu so njegove temne oči drugačne oblike in zdi se mi, da se njegov obraz spreminja.

»Kam bi šel danes? Greva na plažo al v mesto?« Od strani opazujem njegove trepalnice. Zapreti moram eno oko, da lahko izostrim pogled.

»Kaj pa, če bi šla na tisto plažo, o kateri sva brala?« Obrne se proti meni in trepalnice izginejo iz mojega vidnega polja. Vidim samo meglene obrise, zato zaprem oči. Ko jih spet odprem, moram premakniti glavo nazaj, da lahko zajamem cel njegov obraz.

(Vsakič, ko sem odprla oči, se je poletje zalezlo globlje vame.)

»Katero? Tisto, do katere je treba hoditi en kup časa? In potem nazaj v hrib?«

»Ja, ampak pravijo, da je lepa in na njej ni veliko ljudi. In nazaj greva itak zvečer, ko ne bo tako toplo.« Seže po svojemu telefonu in mi še enkrat pokaže slike plaže. Ležim zraven njega in raztreseno gledam v mali zaslon. Ugotovim, da mi je pravzaprav vseeno, kam greva, samo da bom lahko še naprej opazovala njegovo navdušenje.

»Dej no, če boš pridna, ti bom na vrhu, ko se vrneva, kupil sladoled. Al pa Aperol.« Njegov glas je brezskrben in igriv. Predstavljam si, da je star trinajst let in mi namesto plaže kaže svojo najljubšo videoigrico.

»Prav,« mu odgovorim, »ampak hočem oboje.« Poljubim ga na lice in vstanem iz postelje.

*

Z roko sežem čez brisačo in se začnem dotikati površine pod sabo. Blazinice zatipajo skale z neravno površino, ki me pikajo v prste, pa tudi skozi brisačo v ritnice, meča in lopatice. Med vdolbinami najdem nekaj kamenčkov, ki jih rahlo

dvignem, nato pa izpustim, da tiho zaropotajo. Zraven njih najdem kratko palčko, ki jo je verjetno naplavilo morje, saj čutim, da je njena površina gladka. Pomislim, da bi jo rada vzela domov za spomin, zato jo premaknem bliže glavi, ki mi sloni na prepognjeni poletni obleki. Čez obraz imam poveznjen velik slamnik, koža na telesu pa je vrela od poletnega sonca, razen majhnega koščka leve noge, ki je v senci skale. S prsti še naprej raziskujem, medtem pa mi misli odsotno zatavajo, sledijo zvoku škržatov in šumenju vode, ki se zaletava v skale. Plaža je res osamljena in našla sva predel, ki je daleč od vseh ostalih kopalcev, zato ne slišim nobenega glasu. Sončni žarki, ki pronicajo skozi reže slamnika, mi na zaprtih vekah slikajo oblike in barve. Eksplozije bele in rdeče svetlobe se premikajo in spreminjajo, ko se koncentriram na njih, se mi zavrti v glavi in moram odpreti oči.

(Vsakič, ko sem odprla oči, se je poletje zalezlo globlje vame.)

Naenkrat mi postane prevroče. Vstanem, vržem slamnik s sebe in se čez skale prebijem do vode. Skočim med valove, ne da bi preverila temperaturo, in za trenutek mi zmanjka sape. Koža na celem telesu oživi in občutek imam, da se iz nje sproščajo iskricke energije, počutim se sveže in svobodno, spolzko kot riba. Nekaj trenutkov kasneje začutim njegovo telo, ki se v vodi približa mojemu. Prime me okoli pasu in me želi potegniti k sebi, vendar se mu izvijem in začnem plavati. Nekaj časa mi sledi, ampak plavam hitreje od njega. Obrnem se šele takrat, ko priplavam do prvih bark, ki so zasidrane pred plažo in od daleč vidim njegove temne lase, ki izginjajo in se prikazujejo daleč na gladini med skalami. Zaprem oči in se potopim pod vodo, začnem plavati proti njemu in vsakič, ko vdihnem, pogledam, če je še tam.

(Vsakič, ko sem odprla oči, se je poletje zalezlo globlje vame.)

Ko me vidi, proti meni pljuskne morsko vodo in nekaj alg.

»Veš, kako je nastala ta velika skala nad najino plažico?« ga vprašam in pljusknem nazaj.

»Ne vem, a nisva nekje brala, da so tukaj plaže vulkanskega izvora?«

»Ne, mislim, kako je zares nastala.« Na njegovem obrazu opazim zmedo in občutek imam, da bo nekaj rekel, ampak mi pusti nadaljevati.

»Nekoč sta v tej vasi na vrhu plaže živela mlad in postaven ribič in lepa mladenka, ki sta se nesmrtno zaljubila. Mladenič je vsak dan odhajal na morje s svojo barko in

morske deklice so vsakič priplavale na površje in ga poskušale omamiti s svojim petjem, ampak on se jim je uprl, ker je bil zaljubljen v svojo mladenko.« Poslušaj me, čeprav po prvih stavkih malo zavije z očmi. Medtem ko govorim, oba pod vodo brcava z nogami, da ostaneva nad gladino.

»Zvečer sta se zaljubljenca dobivala na osamljeni plaži, nekega večera pa so ljubosumne morske deklice priplavale do njiju in mladenko za vedno zvale s seboj med valove.« Na tej točki z roko posnemam mladenko, ki izgine pod vodo.

»Mladenič je poskušal rešiti svojo izbranko, vendar mu to ni uspelo, mladenka se je spremenila v morsko deklico. Naslednje jutro so ga ribiči našli okamenelega od žalosti prav nad plažo, kjer sta se dobivala. Legenda pravi, da se mladenka vsakih sto let vrne iz globin morja, da za eno noč s svojim ribičem podoživlja njuno ljubezen,« zaključim dramatično. Čakam, kako bo odreagirala na zgodbo, vendar njegov izraz ostane nevtralen.

»Je to zgodba o tej plaži ali si jo izmislila?« Morje rahlo pljuska v naju in občasno si z roko obriševa vodo iz obraza.

»Ne,« priznam, »prebrala sem jo nekje na spletu. Je zgodba o neki drugi plaži, ampak je lepa, ne?« Pogledam proti skali, ki je zaradi močnega sonca videti kot velika črna površina.

»Ja, zelo!« se zasmeje. »On je krepal, ona pa tam čofota v morju. In vidita se lahko samo enkrat na sto let.«

»Kaj bi naredil ti, če bi me lahko videl samo enkrat na sto let?«

Nagajivo me pogleda: »Verjetno bi poiskal eno od drugih morskih deklic.« Priplava bliže in me povleče k sebi. Tokrat dovolim, da me objame, čeprav se za trenutek malo potunkam. Morje z najinih teles počasi topi sončno kremo, zato je stik z njegovo kožo mehek in gladek. Poljubim ga in pri tem še naprej plavam z eno roko. Njegove ustnice so slane, v mojih ustih se slina meša z morjem. S trebuhom in prsmi drsim po njegovem trupu, on pa mi seže za hrbet in mi odpne zgornji del kopalk. Z nogami ga objamem okoli pasu in počutim se, kot da bi se lahko spojila v eno samo telo. Z isto roko mi nato seže v kopalke in njegovi prsti začnejo božati edini del, ki ga voda še ni ohladila. Za trenutek se skupaj potopiva pod gladino. Čeprav me peče, odprem oči in si skušam ogledati najini telesi, ki se skupaj gibata, njegovo roko v mojih kopalkah in sončne žarke, ki slikajo bele vzorce na najini koži.

(Vsakič, ko sem odprla oči, se je poletje zalezlo globlje vame.)

Naslednji trenutek čutim, da me povleče navzgor. »Greva ven?« me vpraša. Namesto odgovora ga še enkrat poljubim, mu z roko pobožam hrbet in se po nekaj sekundah rahlo odrinem od njega. Obrne se in spleza na skalo. Iz vode opazujem obris njegovih kopalk, ki so na mestu njegovega penisa napete. Vidim ga, da pogleda okoli sebe, ali naju kdo gleda, nato mi ponudi roko in mi pomaga iz vode. Uleževa se na mojo brisačo, ampak si kopalk ne slečeva popolnoma. Na začetku se premikava hitro in sunkovito, ihtavo. Ustnice imam razdražene od slane vode in poljubljanja in na mestu, kjer se kosti na njegovih bokih drgnejo ob moje, me začne boleti. Kot da bi mi slišal misli, se začne premikati bolj počasi. Zaradi občutka, da bi naju vsak trenutek lahko kdo zasačil, se mi zdi vsak njegov dotik še bolj vznemirljiv. Koža me pod njegovimi prsti zapeče in iz hrbta mi steče električni tok v nadlakti in komolce. Ne morem se zadržati in glasno zastokam. Z roko mi prekrije usta, jaz pa njegove prste ugriznem in jih začnem sesati. Ugotovim, da so slani, zato poskusim polizati tudi njegovo ramo. Ko ga začutim globoko v sebi, glavo nagnem nazaj, za nekaj trenutkov gledam nebo in skalo nad nama. Potem zaprem oči in pozabim, kje sva.

*

(Vsakič, ko sem odprla oči, se je poletje zalezlo globlje vame.)

Gledam ga, kako leži ob meni na brisači in se smehlja. Oba še vedno globoko dihava, ampak čutim, da se moje telo začneja sproščati.

»Kaj je blo?« me vpraša.

»Nič ni blo, samo gledam te.« Hočem mu povedati, kako lepi se mi zdijo plaža in najini telesi, ki sta se po naključju znašli tukaj, ampak ne vem, kako bi mu to opisala. Namesto tega mu rečem »Te imam rada,« čeprav imam občutek, da so se mi v grlu zataknille neke druge besede.

»Tudi jaz,« raztreseno odgovori in pogleda uro na telefonu.

»Bi se počasi odpravila?« me vpraša. »Če greva zdaj bova imela dovolj časa, da se ustaviva na Aperolu in pravočasno prideva do trgovine, da si kupiva večerjo.«

»Kaj pa sladoled?«

»A?« ne razume.

»Sladoled, obljubil si mi ga, če bom priplezala iz plaže nazaj do vasi«. Pravzaprav mi sladoled ne paše, ampak mi ni všeč, da je pozabil na najin mali dogovor.

»Ah, ja, tudi sladoled lahko dobiš, samo da ti ne bo slabo, če ga boš jedla z aperolom.« Za trenutek si zaželim, da bi mi rekel: »Ne, sladoleda pa ne smeš.«, ampak on se dvigne in začne pospravljati stvari v torbo. Nekaj časa ga samo opazujem, nato se začnem tudi sama pripravljati na strm sprehod do vasi.

*

Pogled s terase na zaliv zastira samo ena stavba. Vidi se, da je bila nekoč razkošno okrašena, danes pa so štukature ponekod okrušene. Čeprav je zaradi izpušnih plinov že rahlo sivkasta, lahko vidim, da je svetlo rožnate barve, ki jo nizko sonce še bolj poudarja. Okna in polkna so svetlo modra, skoraj bela, in prav tako kot na najini hiši so stara in barva je že okrušena. Na vrveh, ki so napete pod okni in na treh balkonih, visijo brisače, pisane obleke in ponekod tudi kopalke. Na enem izmed balkonov je obešena črno-modra zastava nogometnega moštva, ki ga ne poznam, na drugem izpod perila kukata umazan plastičen stol in plastična miza, na kateri je poln pepelnik. Najlepši balkon je tisti, na katerem so nagnetene najrazličnejše rastline, ki silijo čez ograjo in se stegujejo proti cesti in proti meni, kot da bi želele zbežati iz svojega zapora. Poskušam si predstavljati, kakšna je bila stavba, ko so jo zgradili in so v njej bivali bogataši, ne navadne družine in turisti. Gotovo ni imela vrvi, s katerih je viselo pisano perilo, lis sive barve, kjer se je omet odkrušil in padel na ulico, in umazanih balkonov. Pravzaprav je sedaj lepša, pomislim, ko pripravljam prostor za večerjo. V njej je veliko več življenja.

Staro plastično mizo na terasi sva prenesla v skrajni kot, da lahko med večerjo opazujeva razgled. Na eni strani sva jo podložila s prepognjenim kosom papirja, da se je nehala majati, nanjo pa sem pravkar naložila krožnik s paradižnikom in mocarelo, kruh in steklenico rdečega vina. Odpravim se v kuhinjo po dva kozarca in na poti k mizi zavoham rastline, ki so se pod žgočim soncem segrele in sedaj dišijo, da se mi skoraj zvrta v glavi. Kozarca položim na tla in naberem baziliko, ki jo odnesem na mizo, on pride za mano in v roki drži olje in sol.

»Rabiva še kaj?« me vpraša.

»Ne vem, če hočeš lahko prineseš tudi pršut iz hladilnika,« mu odgovorim. Obrne se in se napoti nazaj proti kuhinji. »In sadje,« zakličem za njim, ampak ne vem, če me je slišal. Nima navade, da bi jedel sadje po večerji, jaz pa sem se tega naučila, ko sem bila kot študentka celo poletje na izmenjavi pri družini na Siciliji.

K mizi se vrne s pršutom in nama naliže vino. »Na zdravje,« mi reče in se mi nasmehne. V možgane poskušam vsrkati vsako malenkost tega prizora: teraso, zaliv, njegove bele zobe, vonj razgretih zelišč in slanega pršuta. Kozarec nesem k ustom, ampak se mi zavrti v glavi, še preden bi lahko spila prvi požirek. Za trenutek zaprem oči in ko spet pogledam, ga vidim, kako me opazuje.

(Vsakič, ko sem odprla oči, se je poletje zalezlo globlje vame.)

»Si v redu?« me vpraša.

»Ja, super, samo malo se mi je zavrtelo.«

»Sej še nisi pijana, si spila samo en Aperoll!« se zasmije in zagrabi kos kruha.

Srknem vino in tudi jaz vzamem kos kruha. Na krožnik si naložim paradižnik, baziliko in mocarelo, ki jih potresem s soljo in polijem z oljem. Z nožem hočem zarezati, ko se nekaj spomnim.

»Čakaj!« stečem v hišo in iz nje pridem s telefonom. Nekaj minut se trudim ujeti v objektiv popolno fotografijo, s krožnikom, vinom in pogledom v ozadju, on pa medtem naprej jé. Ko sem zadovoljna s sliko in filtrom, ki sem ga izbrala, jo objavim na Instagramu s pripisom »Popoln večer«.

Po večerji obsedim na terasi, ki je medtem že odeta v temo, on pa z mize odnese stvari v kuhinjo. Vrne se z narezano lubenico, ki je še prijetno hladna, in mi naliže že četrti kozarec vina.

»Zdaj sem pa res pijana,« mu rečem in se malo zahahljam.

»Ja, si. In lepa tudi,« mi odgovori.

Enkrat za spremembo ne odvrnem »Ne, ni res,« ampak mu verjamem in se nasmehnem. Počutim se sproščeno in razmišljam, kdaj sem se nazadnje počutila tako dobro v svoji koži. Že dolgo nisem spila toliko vina in zdi se mi, da sem bolj podobna sebi, pravzaprav sebi pri dvajsetih ali petindvajsetih. Ugriznem v lubenico, da me zaskelijo zobje in počasi pljuvam peške na krožnik. Spijem še en požirek vina in si v usta istočasno zatlačim majhen košček lubenice.

»Instant sangria!« mu rečem in ga nasmejem. Očitno je tudi on spil več vina, kot ga je vaje, ker moja šala ni tako smešna. Opazujem ga, kako srkne požirek vina, nato pa si še on zatlači v usta lubenico in oboje skupaj pogoltne. Hočem mu povedati, kako se mi zdi lep ta razgled, najina terasa in njegovo otroško navdušenje, ampak se mi zdi, da mu ne bi znala razložiti. Namesto tega ga vprašam: »Veš, da te imam rada?«

»Ja vem, ker mi to skoz govoriš.«

Za trenutek se ustavim in se poskusim odločiti ali naj njegov stavek preslišim. Na koncu vseeno rečem: »Kaj?«

»Rekel sem, da mi skoz govoriš, da me imaš rada.« Sproščenost izgine in čutim čuden občutek, kot da se je nekaj pokvarilo.

»In to je problem?« ga vprašam pazljivo.

»Ne, ni problem, samo dejstvo.« Z vsakim njegovim stavkom upam, da se mi bo opravičil za nesporazum, on pa vsakič odgovori tako, da me še bolj razjezi.

»Ampak rekel si, kot da bi bil problem. Je tako grozno, ko ti rečem, da te imam rada?« Čutim, da postajam vedno bolj jezna, čeprav bi se mi to še pred nekaj minutami zdelo popolnoma nemogoče.

»Ne, ni grozno. Samo mislim, da če to res čutiš, ni treba skoz ponavljat.« Od lubenice imam lepljive roke, kar me dela še bolj živčno. Preden mu odgovorim, za trenutek zaprem oči in vdihnem, ker se bojim, da bi sicer zakričala.

(Vsakič, ko sem odprla oči, se je poletje zalezlo globlje vame.)

»To lahko rečeš ti, ker sem vedno jaz tista, ki ti reče, da te ima rada. In vedno se te jaz prva dotaknem. Še za te počitnice sem te mogla prepričati, da sva jih sploh rezervirala,« z rokama zamahnem okoli sebe, kot da ga hočem spomniti na to, kar doživljava. »Ti pa meni ne izkazuješ nobene ljubezni, vedno te moram vprašati, da sploh vem, kaj čutiš do mene. Sploh hočeš bit z mano?« na koncu izbruhnem. Moja lica so vrela in ko se jih dotaknem z rokami, postanejo tudi lepljiva.

Pričakujem, da bo njegov odgovor prav tako jezen, kot je bil moj, ampak njegov glas je miren in nežen: »Sej veš, da te imam rad, tudi če tega ne povem na glas.«

Njegov ton, ali pa njegove besede, me zmedejo. »Ja vem,« priznam, tudi če bi hotela biti še malo jezna.

»In pretiravaš, tudi jaz te večkrat objamem. Če se ne motim, se je tisto na plaži začelo, ko sem te jaz objel.«

»Ja ...« Hočem še nekaj dodati, ker se mi zdi, da se je prepir zaključil, še preden bi se zares začel. Vendar se počutim izpraznjeno, kot da sem samo potrebovala izpljuniti vse očitke, ki so se nabrali, sedaj pa niso več tako pomembni.

»In po večerji sem ti prinesel lubenico, ker vem, da ti je všeč,« še doda. »Čeprav se mi zdi, da ne paše z vinom.« Njegov ton postane bolj igriv in zaslutim, da me hoče spraviti v dobro voljo.

»Ne, ne paše,« mu pritrdim in se poskušam nasmehni. Rada bi pogoltnila svojo jezo in jo poslala nazaj, od koder je prišla, ampak nekje iz dna želodca, izpod lubenice, vina in paradižnika, se mi izvije še en stavek.

»Ampak včasih bi mi lahko vseeno povedal.«

Pavza. Ne pogledam ga, samo čakam, kaj bo rekel.

»Res je,« na koncu odgovori. »Se bom bolj potrudil, prav?« Pokimam in nič ne rečem, ker se naenkrat počutim neverjetno utrujeno. Pride k meni in me objame. Njegove roke mi prekrivajo ramena in zgornji del hrbta, moja glava pa počiva na njegovem trebuhu. Oči se mi same zapirajo in zazdi se mi, da bi lahko kar tako zaspala. Po nekaj minutah tišine se oddalji od mene, da mi glava omahne naprej: »Greva spat?«

(Vsakič, ko sem odprla oči, se je poletje zalezlo globlje vame.)

»Ja,« odgovorim in stegnem roke proti njemu. Zagradi jih in me dvigne s stola. »Pridi, moja pijanka.« Poljubi me na lase in skupaj se odpraviva proti hiši.

*

V kopalnici si najprej umijem roke in splahnem obraz. Hladna voda mi paše, zato se slečem in cela stopim pod leden tuš. On si medtem umiva zobe in ko konča, še preden si splahne usta, me poljubi in reče: »Se vidiva v postelji.« Na ustnicah mi ostane svež okus zobne paste. Glavo nagnem nazaj, da se lahko še zadnjič cela zmočim s hladno vodo, nato zaprem pipo in se zagledam v ogledalo, ki je nasproti banje.

(Vsakič, ko sem odprla oči, se je poletje zalezlo globlje vame.)

Vidim svoje lase, s katerih kaplja voda. Ob glavi so temni, konice pa so svetlejšje in bakrene. Koža na obrazu je rdečkasta od sonca in vina, telo je ponekod prav tako žive barve, na drugih predelih pa povsem belo. Z rokami zdrsnem po telesu in si poskušam predstavljati, kaj vidi on, ko me ima pred sabo. Srednje visoko postavo, ne posebno vitko, s poudarjenimi stegni. Veliko brazgotino na trebuhu tam, kjer so mi v otroštvu odstranili slepič, in več manjših, kjer so mi odstranili materina znamenja. Kar lepe dojke, čeprav je leva vidno večja od desne, in po mojem mnenju premajhne bradavičke. Nasmehnem se in zadovoljno opazim, da imam lepe, ravne zobe. Prav tako imam dolge in vitke prste, s katerimi si grem skozi lase. Ni slabo, pomislim, ampak lahko bi bilo še boljše. Spomnim se na članke in Instagram objave, ki jih rada delim. O sprejemanju svojega telesa in ljubezni do same sebe in takoj me postane malo sram. Zavijem se v brisačo, si hitro umijem zobe, nato se naga pritihotapim do postelje. Moja koža je še vedno hladna, vendar se v toplem poletnem zraku hitro segreva. Brez spalne srajce se splazim pod tanko rjuho in se stisnem k njemu, ki me nagonsko objame, me poljubi in tiho zamrmra »Noč.« Po njegovem dihanju kmalu ugotovim, da že spi in da ga ne motita niti toplota niti lajanje. Jaz pa zaradi hladnega tuša nisem več zaspana. Poskusim zapreti oči, ampak se mi zavrti v glavi, zato jih ponovno odprem.

(Vsakič, ko sem odprla oči, se je poletje zalezlo globlje vame.)

Skozi odprto okno poslušam lajanje psov in sosede, ki se pogovarjajo. Od daleč slišim tudi hrup avtomobilov in se kot vedno, ko ponoči poslušam avte, sprašujem o tem, kam se vozijo. Pred očmi se mi naslikajo luči mest, ki so posejana na obali in za sekundo me prime, da bi vstala iz postelje in nekam odšla. Samo da vidim, kaj se tam dogaja. Dvignem glavo in poskušam pogledati skozi okno. V temi razločim obrise hribov, nebo in zvezde, ki se še vedno majejo levo in desno. Iz restavracije v sosednji ulici veter prinese melodijo, ki jo prepoznam: »Sapore di sale, sapore di mare, che hai sulla pelle, che hai sulle labbra.« Tiho si mrmram melodijo, glavo položim nazaj na vzglavnik in opazujem strop. »Un gusto un po' amaro di cose perdute, di cose lasciate, lontano da noi, dove il mondo è diverso, diverso da qui.« Starinski lesteneč v temi izgleda izkrivljen. Sredinski del je v obliki hruške, iz njega se vije deset kovinskih lovč, na koncu katerih je prav toliko žarnic. Vrtenje v moji glavi in sence, ki jih riše svetloba iz ceste, mu dodajajo nove oblike. Ne razumem, kateri

deli so resnični, kateri pa samo temne lise. Iz vseh jeklenih okončin visijo kristalčki in rada bi videla, kako se lesketajo. »Qui il tempo è dei giorni che passano pigri e lasciano in bocca il gusto del sale.« Opazujem jih in čakam, ampak ostanejo temni in se v ritmu pesmi še naprej majejo levo in desno.

*

Ko se zbudim, je soba polna svetlobe. Iz kuhinje prihaja ropotanje in vonj po kavi. Obrnem se na trebuh in obraz še za nekaj trenutkov zarijem v temo vzglavnika. Kmalu se mi začnejo približevati koraki, ki jih spremlja žvenketanje skodelic. Koraki se ustavijo nekaj metrov od postelje, nekje med vrati. Počasi se začnem obračati. Preden odprem oči in ga pogledam, si z ustnic polížem sol.

(Vsakič, ko sem odprla oči, se je poletje zalezlo globlje vame.)

Tjaša Hrovat

Čajanka

Bila je nekje na sredi poti, ko je zaslišala presunljiv, prediren otroški krik – očitno krik majhne deklice. Odmevalo je, kot bi se zvok odbijal med štirimi, s ploščicami obloženimi stenami.¹ Nagonsko se je odpravila proti kopalnici, a razen goloba, ki je izkoristil odprto okno, ni bilo v njej nikogar. Po temenu se ji je začel plaziti glavobol in vedela je, da nima več veliko časa. S previdnim, a urnim korakom, ki se je mehko ugrezal v linolej, se je pognala po hodniku, da bi izsledila glas.

Sten hodnika, ob katerem so bile nanizane učilnice, se je še od kosila držal vonj golaža in začelo jo je siliti na bruhanje. Njena hoja se je upočasnila, z roko se je oprla ob zid in postala. Trudoma je nadaljevala, dokler ni prišla do rahlo priprtih vrat. Odrinila jih je in samodejno stopila proti beli magnetni tabli. Na katedru ob njej se je razraščala monstera, ki je grozila, da ga bo vsega prekrila. Obdajala jo je vlažna tropska meglica, ki ji je zmehčala misli. Z dlanmi se je podrgnila po obrazu, da bi pregnala občutek omotičnosti in utrujenosti.

Pod katedrom je sedela deklica, tako tiha in drobna, da bi jo skoraj spregledala. Njena prisotnost je ni zmotila pri igri z raznobarvnimi zamaški, verjetno pobranimi iz bližnjih smeti. Previdno se je sklonila k njej, kar je njen glavobol še okrepilo, in poskusila zveneti čim bolj prijazno.

»Živijo. Kaj pa ti delaš tu?«

»Čajanko imam. Bi čaj?« je odgovorila deklica in iz zamaška srknila namišljen požirek.

»Ne, hvala, domov se odpravljam. Si sama?«

»Ne, Mici je z mano,« je pokazala na plišastega hrčka, ki je molel iz njenega žepa.

»Pa ti?« je brez pretirane vneme nadaljevala pogovor.

»Pred nekaj minutami sem zaslišala otroški krik in sem šla pogledat, kdo bi lahko bil.«

»Vem, sem slišala. Če ga najdeš, ga lahko povabiš na čajanko.«

»Pridi, greva poiskat tvoje starše,« je stegnila roko proti deklici, ta pa se je stisnila k nogi mize in jo prebodla s pogledom: »S tujci ne smem nikamor!«

¹ Zadnji stavek iz zgodbe *Tedi*, J. D. Salinger (zbirka zgodb *Odličen dan za ribe bananarice*. Devet zgodb).

»Pa saj ne greš z mano, samo starše bova poiskali,« se ji je nekoliko bolj približala, da bi si jo po potrebi naložila v naročje.

Deklica je predirljivo zakričala, da se je zvok odbil od sten, obloženih s starimi belimi ploščicami in se ponovno posvetila igri.

Ni vedela, kaj naj, zato se je še sama usedla na tla: »No, morda pa bi skodelico čaja.«

Mala jo je nezaupljivo pogledala in ji z nekaj obotavljanja podala zamašek.

Na ves glas je srknila, da bi bila njena pripravljenost na sodelovanje v igri očitna.

Nato je začela predstavljati zamaške in klepetati z namišljenimi udeleženci čajanke.

Dolivala jim je napitek, se hihitala njihovim šalam in jih spraševala po počutju.

»Grem,« ji je čez čas komaj slišno rekla dekllica, a bila je preveč zatopljena s klepetom, da bi se odzvala.

Po hodniku so se zaslišali koraki hišnice, ki je delala zadnji večerni obhod. Pomolila je glavo skozi priprta vrata učilnice.

»Profesorica Arla, kaj pa vi še tu?«

»Prijetno kramljamo ob čaju. Bi?« ji je ponudila zamašek.

»Pridite, pozno je že, profesorica,« je hišnica stegnila roko, ona pa se je sunkovito stisnila v kot in izustila predirljiv krik.

Hišnica je z vajeno kretnjo iz žepa potegnila telefon. »Pridite. Profesorica ima spet čajanko.« Stopila je k oknu in opazovala noč, ki je mehko pokrivala okolico. Sosedni bloki so bili sestavljeni iz drobnih kock ujete svetlobe, ki je prihajala iz stanovanj.

Nato se je zaslišal zvok reševalnega vozila. Sledil mu je predirljivi krik, ki je spominjal na krik majhne deklice in se je odbijal od sten težko kot košarkaška žoga.

Borut Slokan

Pismo

Hlastač je skočil, ugriznil na sredini in mu zlomil kopje na dva dela. Penjenje, sekanje; znojen, obupan spopad je sledil. Lovec Svalvo se je spomnil, kaj so mu svetovali modri starci: v oči, v te velike oči. Preostali del sulice je zarinil v Hlastačevo oko, v tistega zgoraj, ne enega od ostalih treh spodaj. Sokrvica je drla iz očesa in Hlastač je drgetal. Svalvo je rinil ost do konca v Hlastačeve možgane. Bil je preblizu in krčeči se Hlastač ga je oplazil po nogi.

Rana, majhna cena za zmago. Uspelo je. Hlastač, lovilec, prevarant. Eden od treh plenilcev, ki so pobijali prinašalce svetih pisem na njihovi poti. Tega ne bo več. Smrdel je do neba, ko je izpuščal govno in kri. Hlastač je izhropel, Lovec, posvečeni sel, je postal, da predahne.

Padla je prva od treh zlih zverin, ki prežijo na njegove, ko so na svetem poslanstvu, nosijo prisego kralja, odrešitev; ki pa jih vodi preko njihovega plenilskega področja. V brlogu Hlastač ni imel nič razen kosti, Svalvo je bil razočaran. Toda moral je dalje, čas se je iztekal, bil je zadnji dan, ko je prisega še veljala.

Uničevalec, Avatar sončnega boga, je bil cilj svete pisne prisege; zašil jo je v svojo obleko. Pleme je vedelo, da je to njihovo zadnje upanje, da je uspeh Svalva neskončno pomemben – vsa življenja so bila odvisna od tega. Bil je zadnji dan.

Žareč od zmage nad Hlastačem je nadaljeval pot. Trava se je spreminjala v grmovje s krivimi vejami, s strupenimi trni. V zraku je neprijetno dišalo po neznanem zelenju in rožah.

Blizu bi lahko bil brlog Lovilca. Svalvo je izvlekel svojo pračo in vanjo vtaknil blagoslovljeno kroglo. Nekaj ga je zarinilo od zadaj in padel je. Svalvo se je obrnil in da, Lovilec je skočil, je bil na njem, njegova slinasta čeljust je kapljala, se bližala, proti Svalvovi glavi.

»Krogla, čarobna krogla, s strupi in čari, ki jo je zarotil vaški šaman, je bila edina, ki bo ubila Lovilca!« Lovilec je razprl čeljust in Svalvo je vanjo porinil celo roko, s kroglo v pesti, nato pa razkrečil prste.

Čar je imel takojšen učinek. Čeljusti so se zaprle, vendar z mlahavim ugrizom, tako da je lahko iz njih izvlekel površno krvaveče roko. Lovilec je dihal plitvo, prehitro, njegova moč je usihala. Svalvo je izvlekel nož in prerezal zveri grlo. Ni se branila, ni imela moči za to.

V brlogu je bil manjši zaklad dragocenosti in svetlečih se kamnov. Samo z neba so padali takšni kamni, vzel je vse.

Sedel je poleg živali, ki je izpuščala smrad, in znova tipal svojo haljo z všitim pismom. Pismo odrešenja, pisno obljubo kraljevega očeta izpred desetletij, ki poteče danes, ob sončnem zahodu. Obljubo kralja vaščanom, ki so mu rešili življenje. In so zdaj potrebovali pomoč njegovega sina. Barbari s severa so bili premočni, uničenje je bilo neizogibno. Polovica borcev vasi je že padla; tako naprej, in sledilo bo celotno pleme, izginilo bo. Danes je bil poslednji dan za rešitev. Toda pismo kralja je bilo sveta prisega, ki so jo morale spoštovati vse generacije kraljevih otrok. Tako določa Bog Sonca in Uničevalec je njegov Avatar; o katerem ni vedel nič. Ena zapreka je še ostala. Le ena. Prevarant. Tudi modri možje so poznali le njegovo ime, ne pa bitje samo. Dlje od vasi, manj je Svalvo, lovec, vedel, kaj ga čaka.

Lovec si je povil roko in pohitel v vodo. Blizu je bilo vodno zajetje. Skočil je vanj in se odrgnil. Živali so bile strupene, moral se je očistiti. Ves čas je pazil na ogrinjalo s svetim pismom na obali. Ki ga je bilo mogoče predati le Uničevalcu, Avatarju boga Sonca, boga vladajoče dinastije. Ko je predano, ko ga Avatar sprejme vase, bo pismo postalo zakon. In ukaz, naj jim celotno kraljestvo pride na pomoč. On, žena, pleme, vsi bodo ostali živi, na svoji zemlji.

Svalvo je, okrepčan, nadaljeval pot do prestolnice Harabo, kjer sta bivala Božji Avatar in novi kralj. Mlada ženska je stala blizu njegove pešpoti, pred svojim šotorom, z vrčem v rokah. Vino bi mu prijalo. In Svalvo je imel dovolj srebra.

»Koliko za vino?« je vprašal Lovec.

»Dva srebrnika.« Njen glas je bil globok. Dišala je zamolklo, muškatno, vabeče.

»Ali lahko za trenutek sedem?« Svalvo je potreboval počitek. Rane so se zarivale vanj, prosile za postanek.

»Da.« No, ni bila blebetava.

»Pridruži se mi, prosim. Božja volja je deliti.« Še posebej z lepim dekletom, tudi če je neokretno.

»Seveda.« Njena halja se je razprla in pokazala je zelo mikavne noge. Mm, mmm. Precej požirkov pozneje je Svalvo – z glavo, otopelo od vina – objel dekle okoli pasu. Nič ni rekla, nobenega nasprotovanja. Objel jo je še z drugo roko in jo potegnil bližje k sebi. Ustnice so se srečale, odprle in jezika sta začela svoje večne igre.

Ampak, ampak? Njena usta in jezik so imeli drugačen okus, vse je bilo drugače kot pri ženskah! Je to ženska? Svalvo je tipal njeno telo. To je bil moški! Spomnil se je Weimure, razvpitega ljubitelja otrok, izgnanega iz vasi, ki ga je poskušal posiliti. Imel je enak občutek, oblika, okus, enako vse!

Svalvo se je tudi spomnil, kaj je takrat storil, da bi se ubranil. In tudi sedaj je pogoltnil toliko »njenega« jezika, kolikor je mogel, in grizel, grizel, grizel. Prevarantov jezik je raztrgal, odtrgal, »ženska«, zdaj suhljati moški, ki je krvavel iz ust, je dvignil svoje bodalo, prej skrito, da bi ga ubil.

Prevladal je Svalvov lovski nagon. Skočil je in pobral svojo polovico sulice. Prevarant je napadel, in takoj mu je Svalvo zasadil konico sulice v želodec. Svalvo je obrnil sulico, da bi razširil rano, in odskočil.

Prevarant je še vedno stal, kri je lila iz njega v travo. Potem se je zrušil. Svalvo je pobral dragocenosti okoli njegovega bivališča, posebej svetleče kamne. Obleko in drugo je pustil na gnusobi.

Svalvo je začel teči, zamujal je, pred očmi se mu je mračilo in okolje se je zibalo v njegovih očeh. Prestolnica je bila v bližini. Kmalu je zagledal zidove. Stražarji so ga poskušali ustaviti. Zadnja ura se je bližala, ni imel več časa.

»Imam sveto kraljevo prisego, ki jo moram predati Božjemu Avatarju! Sem na svetem poslanstvu!« Svalvo je bil zasopel, zmeden, a še vedno dovolj močan, da je prevpil vse stražarje, in je stekel, med divjim spraševanjem o svojem cilju, končno, v tempelj.

Blagoslovljeni kip Uničevalca, Avatarja boga Sonca, prejemnika svetih besed, ki so jih morali vsi spoštovati, je stal sredi svetišča. Tega kipa ni še nikoli videl. Svalvo je omahnil pred njim in se nato z zadnjimi močmi zravnal. Žrelo kipa tega ogromnega

psa ali volka je zijalo, zato mu je tja položil pismo. Nato se je, na koncu svojih moči, naslonil na podstavek kipa. Bilo je storjeno. V poslednji uri.

Avatar Uničevalec bo zarjovel vase sprejeto sveto prisego ob sončnem zahodu, in kralj jo bo ubogal, kot jo mora. Vas, pleme in njegova družina bodo živeli.

Kaj pa je to? Približal se je še en prosilec in vtaknil svoje sporočilo drugam, v, njemu nevidno, luknjo na hrbtu kipa Uničevalca? Zmotil se je! Konec!!

Ne! Ne! Svalvo se je sunkoma obrnil nazaj k čeljusti Uničevalca, kjer je ležalo odrešitveno pismo.

Uničevalec bo oživel, zarjovel in bo pismo zmlel v drobne koščke, njegova napaka! Zagrabil je pismo, da bo rešil, rešil svoj svet. Kaj zdaj? Sonce je zahajalo proti koncu. Kaj? Odprtina na hrbtu je bila zamašena z zadnjo prošnjo. Kaj zdaj? Prošnja mora biti v Avatarju!

V podzemlje z vsem, zvil je pismo in ga porinil od zadaj v statuo. Božji je pes je zatulil, on pa rinil, rinil je do konca. Papir mu je izginil iz rok, sprejele so ga notranje mišice čudežnega kipa. Roko, nenavadno čisto, je potegnil ven, nepoškodovano. Avatar je nehal rjoveti.

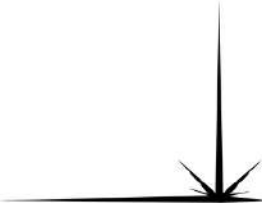
Zmaga, rešitev. In on bo heroj za vse čase. Spat in nato domov. Žena, vas, večna slava, vsi čakajo. Svetleči kovinski kamni, ki jih je imel, mu bodo prinesli bogastvo.

*

»In tako je lovec Svalvo rešil ves naš rod, kot junak nad junaki. Toda zlobna usoda je nanj nagnala zle jezike, posmeh bab, vreščanje otrok, žaljive napise na hiši. Pred norčevanjem ni imel miru. Svalvo je zato zbežal v sosednje kraljestvo in naprej in spremenil ime, o njem ne vemo nič več. Vseeno ga slavimo kot heroja, on je naš odrešenik. On je heroj Svalvo in ne, kot vi vpijete!

Kam bežite? Spet, spet vpijete žaljivke, ki so ga pregnale. On je Svalvo Heroj, ne Svalvo Anus, Svalvo Ubijalec, ne Svalvo Ritna Luknja, on je Zaščitnik vasi in ne Zaščitnik pasjega gnoja! Kaznoval vas bom vse.

Ali pa ne. Nima smisla, če to ponavlja cela vas....«

NA MEJI NEVIDNEGA

zmagovalna besedila literanega izziva

prvo mesto: Jan Mlakar

Zemljevid

Filip je s sunkovitim gibom naravnal Aidino zlomljeno podlaht, nato pa jo ovil v olivno zelene liste puščavske kislice. Z njenih ramen je pometel nekaj snega in z njim pomazal povoj. »Ko bo posušen, se ne bo več premaknil. Sem bil pregrob?« Roko ji je previdno namestil v oporno ruto.

»Ogenj rabiva,« je odgovorila in s pogledom ošinila njegovo pomrznjeno brado.

V jami je bilo mrzlo in temno, ampak vsaj snežilo ni. Filip se je obrnil proti vhodu in videl zgolj padajoč bel zastor, skozi katerega so se komajda prebili. Segel je v notranjo stran svojega plašča in izvlekel nekaj posušenih listov senčnice. Pomolil jih je pred Aidin obraz. »Pojej, hitreje bo celilo.«

»Ni to tisto, kar žvečiš namesto hrane?« je vprašala in se nakremžila.

»Boljšega okusa so kot vonja, obljubim.«

»Pospravi, preden bruham.«

Filip je skomignil z rameni in se napotil globlje v jamo.

»Kam greš?«

»Iskat dračje.«

Iz malhe je na plano potegnil zelenkast kristal in ji obrnil hrbet. S počasnimi koraki se je šibka zelena svetloba okoli njega pogreznila v temo in Aida je ostala sama z morilcem, ki sta ga cel dan vlekla na nosilih. Stopila je k njemu in mu z glave odrinila debelo plast snega. Mrzel je bil in če ne bi videla šibke sape, ki se je vrtinčila pred njegovimi usti, bi lahko prisegla, da je mrtev.

Med prste zdrave roke je prepletla njegove kodre in mu glavo zvrnila nazaj. Ogledala si je njegov goltanec in se spomnila, kako se je smejal, ko je Marvi prerezal vrat. Kadar je zaprla oči, je še vedno videla njen preseč pogled. Sprejela je dve odločitvi: umrl bo počasi in vedel bo, zakaj umira.

Z zdravo roko ga je zvelkla globlje v jamo in sedla na tla za skalo, ki je nudila vsaj delno zavetje pred mrazom. Razmišljala je o vseh načinih mučne smrti, ki jih je poznala, in te misli so jo malenkost ogrele. Izpod plašča je vzela svoj bakhar in ga

odložila na noge. S prstom je pogladila njegovo srpasto rezilo in se odsotno zazrla proti notranjosti jame.

Zaslišala je korake in zgrabila za ročaj svojega orožja.

»Prizanesi mi,« je rekel Filip in stopil iz teme. »Glej,« je dodal in pokazal jajčast kamen, ki ga je nosil v roki. Bil je temno oranžne barve in Aidi se je zdelo, da utripa.

»To je dračje?«

»Ne, nekaj boljšega. Iperskit.«

Iz malhe je vzel velik možnar in vanj odrezal košček svoje najdbe. Poškropil ga je s tremi kapljami belkaste tekočine in iperskit se je ob stiku z njimi utekočinil. »Tvojo kito potrebujem. Samo eno.«

Aida je oklevala.

»Saj jih imaš veliko,« je dodal.

Aida se še vedno ni premaknila.

»Ponos ali toplota?« je vprašal Filip.

Z bakharjem je nejevoljno zamahnila proti svoji glavi in kita njenih vranje črnih las je padla po tleh.

»Hvala.« Filip jo je potopil v možnar, nato pa z rezilom noža potegnil po svoji dlani. Stisnil je pest in pustil, da je kri nakapljala v mešanico. Pokadilo se je in iz možnarja je zrasel nizek plamen, ki ju je v hipu zagrel.

Aida je iz plašča vzela kos posušene jelenovine in ga ponudila Filipu.

Odkimal je. »Ničesar z obrazom, saj veš,« je rekel in se nasmehnil, nato pa zagrizel v senčnico.

»Res še nisi nikoli ubijal?« Aida je nejevoljno odgriznila kos pustega mesa.

»Življenje je dragoceno.«

»Njegovo tudi?« Pobrala je majhen kamen in ga zalučala v glavo morilca, ki je še vedno negibno ležal na tleh z zvezanima rokama. Nosil je belo tuniko z rdeče naslikanim volkom.

Filip je molčal.

»Po tem, ko je Marvi prerezal vrat? Ko je tvojemu bratu strl lobanjo? Je še vedno dragocen zate?« Aida je glavo naslonila na steno za sabo in glasno izdihnila. V pridušeni svetlobi plamena med njima so njene oči rdeče odsevale in njena temna polt je zaradi vseh brazgotin izgledala kot razpokano oglje.

»Ne bova ga ubila.«

»Glej, trenutno Volkovi mislijo, da sva mrtva. Njega ne moreva vlačiti s sabo, še manj ga lahko nahraniva. Če ga izpustiva, naju bodo našli. Morda izveva še kaj uporabnega, če stvar opravi dovolj počasi. Nimava izbire.«

»Vedno imaš izbiro. Nič boljša od njega ne bova, če ga ubijeva.«

»Veš, kako sem dobila brazgotine?« je vprašala in ves svoj gnev usmerila v Filipovo smer. »Nekdo, ki sem ga oboževala, ne, častila, me je golo privezal na posteljo in počasi rezal, dokler mu ni zmanjkalo prostora. Povej, kje je bila moja izbira? Ni je bilo. Ničesar ni bilo tam razen njegovega rezila in moje bolečine.«

Filip je z roko podrsal po svoji gosti bradi, rekel pa ni ničesar.

»In ko je rohnel name, ker se Arhektit ni prikazal, kaj sem lahko izbrala?«

»Arhektit?«

»Klinčev mitološki kamen, od katerega si je obetal posebne moči. Pravljica za otroke. Najbolj bolno od vsega pa je, da sem ga kasneje še sama iskala.« Še en kamen je vrgla v negibno telo pred njima.

»Zdelo se mi je, da si ga zaslužim, na nek način. Sploh nimam pojma, kaj bi imela od tega kamna. Dobri ljudje so umrli zaradi mojega iskanja, jaz pa še tega ne vem. Povej, zdravilec, ni to bolno? Je moje življenje dragoceno? Sem res boljša od te speče smeti pred mano?« Debele solze so ji tekale po licih.

Goreča mešanica v možnarju je zabrbotala.

»Arhektit ni kamen,« je rekel Filip.

»Kaj?«

»Zemljevid je.«

»Zemljevid česa?«

»Do baklavarske knjižnice.«

»Super, še več pravljič.«

»Ni pravljič.«

»Aha, se pravi, da je nekoč res obstajalo kraljestvo po vsej Celini, ki je izginilo brez sledu?« Aida je prhnila v posmeh.

Filip je prikimal. »In Baklavar je bil njegova prestolnica. Z Janošem sva iskala Arhektit. Zato sva vdrla v vezirjev trezor in zato je moj brat včeraj umrl. Če bi našel knjižnico, bi lahko končal Vojno.«

»Ja? Kako? Bi zmetal knjige v hurovaško konjenico? Bi prebral čaroben stavek in bi vezirja zadela strela?«

»Zdaj je vseeno,« je rekel in utrujeno skomignil z rameni. »Prepozno je. Arhekitit postane zemljevid samo enkrat na dvesto let. Ob krvavem mesecu. Nocoj.«

Njegova zadnja beseda je tiho legla mednju in oba sta se ozrla proti jamskemu ustju. Snežni metež je prenehal in v daljavi sta videla obris skalnatih vrhov Luninega gobca.

»Spanec potrebuješ,« je rekel in počepnil ob spečega ujetnika. Prste je naslonil ob njegov vrat. »V tem mrazu je težko reči, ampak do jutra bo tudi on spal. Dovolj večernika je spil.« Preveril je vozle okoli njegovih zapestij.

»Pa potem?«

»Bomo videli.« Odpravil se je proti svetlobi.

Odel se je v svoj bel plašč in sedel na tla. Zaželel si je, da ne bi vedel, kje se nahajajo. Nad njim je viselo neskončno sivo nebo in mrak je začel objemati snežno puščavo. Z nožem je odsotno risal črte v ledeni sneg in se spraševal, kaj bi Janoš storil na njegovem mestu. Zdelo se mu je, da je še čas zamrznil.

Glasi kri ga je vrgel na noge in stekel je v jamo. Aida je našel pod koleno njenega ujetnika. Vedno šibkeje ga je odpirala, on pa je z rokama objemal njen vrat.

Filip se je vrgel v napadalca in nož zaril globoko v njegov hrbet. Skotalila sta se na drugo stran jame in Filip ga je medtem še dvakrat zabodel v trup.

Izlekel je nož in se odplazil do Aide. Sesedel se je ob steno in si najprej ogledal lepljivo kri na svojih tresočih dlaneh, nato pa še tuniko z rdečim volkom, ki so ga govtali rastoči rdeči madeži.

Aida je pobrala bakhar in pokleknila ob umirajočega vojaka, ki je prerezal Marvin vrat in zdrobil Janošovo glavo. Pogledala mu je v deške oči in se zdrznila. Bile so barve vodnjakov v oazah, le da so bile napolnjene s temnomodro grozo. Niso več izgledale kot oči morilca.

»Žal ... mi ...« Kri, ki se mu je nabirala v grlu, se je lepila na njegove besede.

»Meni tudi,« je rekla Aida in mu rezilo sunkovito porinila skozi vrat, da je v hipu otrpnil. Zaprla mu je veke, nato pa odšepala do Filipa. »Pssst,« je šepnila.

»Ubil sem ga. Ubil sem ga. Ubil sem ga.« Z glavo med dlanema je odkimaval.

»Pssst,« je ponovila Aida in ga trdno prijela za roko.

Pogledal jo je s skoraj praznimi očmi.

»Jaz sem ga ubila.« Pokazala je na svoj okrvavljen bakhar v mrtvečevem vratu.

»Ti si mi rešil življenje, Filip.«

Ostala sta ob steni, dokler nista opazila medle kostanjevo rdeče svetlobe, ki je vdiral v jamo. Kot začarana sta ji sledila, dokler nista prišla do vhoda. Mesec ju je okopal v rdeči barvi in pokleknila sta v sneg, ki se jima nenadoma ni zdel tako zelo mrzel in sovražen. Aida je prijela Filipovo dlan in njegove prste prepletla s svojimi.

»Kaj je?« je vprašala, ko je opazila Filipov pogled na sebi.

Njegove objokane oči so bile na široko odprte. Dvignil je Aidino roko in videla je, da so njene brazgotine svetile. Gomazele so ji po koži kot gosenice, spreminjale obliko in se prerazporejale.

Vstala je in v rdečkastem soju mesečine z očmi prečesavala zemljevid, ki je bil pred mnogimi leti z rezilom stkan iz njene bolečine.

drugo mesto: Mirjam Kmetič

Flamingov zadnji let

Po srednjegalaktičnem času je ura kazala dvanajst cela dva zjutraj, kar je pomenilo, da je čas za vnos dnevnih koordinat v navigacijski sistem. Pegi je z levo roko premaknila kurzor jakosti zvoka na ničlo, saj ji je enakomeren, generični glas kontrolne plošče že močno presedal. Komentarje virtualnega kontrolorja poleta je lahko spremljala tudi v obliki sporočil, ki so v nežno modrem odtenku poblisnila nekje znotraj njenega vidnega polja vsakič, ko je na plošči napravila kakšno spremembo. Desnica je v enakomernem ritmu vrtela kavno žličko po rjavi tekočini v skodelici s sliko ketuzijske gorske ovce. Rjava brozga je bila sicer kava, bolj pogojno kot dejansko, a trik nekaj minutnega mešanja pred pitjem je njen okus nekoliko izboljšal. Pegi je napravila požirek in se namrdnila. Liurska kavna brozga je bila daleč od okusa pražene kave s Titana, katere je bila nekoč vajena. Zazrla se je v temo pred seboj. S svojega sončnega sistema je med leti pogrešala predvsem dvoje: kavo in pa sončne vzhode. Tiste, vidne z Zemlje.

»Preverite sistem hlajenja v transportnem zabojniku sedem.«

Sistem hlajenja ni deloval pravilno že nekaj tednov in če je bila težava zreducirana zgolj na sedmi zabojnik, potem je bila to pravzaprav dobra novica. Flamingo je bil povprečna transportna ladja tretje generacije CS2 transporterjev in glede na svoja leta se je držal odlično. Licenca za letenje je sicer že potekla obema, tako Pegi kakor tudi Flamingu, a v zapuščenih delih galaksije, po katerih sta letala zadnje desetletje, so bile potekle licence še najmanjša težava.

»Zaznana anomalija v smeri vnešenih koordinat.«

Pegi se je nervozno presedla in na dušek izpila preostanek kave. Najbrž ni šlo za nič pomembnega, v najslabšem primeru so Ketuzijci s floto lovcev izvajali nedovoljene časovno prostorske manevre.

»Dobro jutro, šefica!«

Zan je na široko zazehal in se na pol zleknil v kopilotov sedež. Že vsaj dve desetletji ni bila več njegova nadrejena, a naziv se je v vsem tem času spremenil v vzdevek in najbrž bi ji bilo bolj tuje, če bi jo klical po imenu.

»Lahko to prebereš?« je vprašala in mu v roke potisnila škatlo pistacij. Črke na deklaraciji so bile obupno majhne, tako zelo, da je najprej mislila, da je napis v zarminskih pismenkah.

»Si spet izgubila samolepilne optične čipe?« je vprašal Zan, preden je pogledal napis na škatli.

»Nisem jih izgubila ... samo ...« je nejevoljno začela Pegi.

»Samo ne veš, kam si jih dala?« je stavek zaključil Zan. »Lahko jih ješ, lokalne so,« je pomirjujoče odvrnil po pregledu napisa in ji vrnil škatlo.

»Približujete se neznani anomaliji. Kontakt čez trideset časovnih enot.«

Sporočilo navigacije je še ni zanimalo, saj je trideset časovnih enot pomenilo skoraj cel dan.

Trenutna prioriteta so bili samolepilni optični čipi, saj so bili toliko priročna stvar, kot je bila presbiopija zajebana. Zgolj prilepil si jih na sence, povezali so se z očesom in aplikacijo, preko katere si lahko naravnal vid nazaj na prvotno stanje.

»Veš, kje bi lahko bili?« je zamišljeno vprašala, medtem ko je brskala po predalih pod kontrolno ploščo. »Zan?!«

Zan je nepremično sedel v sedežu, glava je bila naslonjena nazaj, široko odprte oči so strmele v strop. Na mestu, kjer bi morala biti šarenica, so se vrtele vrstice simbolov in števil. Čip v njegovih možganih se je očitno ponovno samodejno resetiral.

Pegi je zadržala dih in se skušala upreti prvim znakom panike. Zanov čip ni bil navadna samolepilna finta in samodejni reseti so bili resna težava. Vsakič, ko se je zgodilo, je upala, da se bo zbudil brez hujših posledic. A posledice so bile zmeraj. Od zadnjega reseta dalje je opazala, da je imel težave z ločevanjem podatkov, pridobljenih preko čipa od svojih lastnih spominov.

Prijela ga je za roko, čeprav je vedela, da je ne zaznava in da mu to ni v pomoč. Morda je pomagalo njej, njemu zagotovo ne.

Močnejše je stisnila Zanovo dlan. Sekunde reseta so se zdaj prelevile že v minute in to je bil slab znak. Najdaljši reset do zdaj je trajal malce več kot minuto in po njem si Zan ni nikoli povsem opomogel.

»Pizda, Zan,« je izdabila Pegi s tresočim glasom, »ne zajebavaj se.«

Potem so se vrteče številke in simboli počasi pričeli ustavljati in se spreminjati nazaj v znano lešnikovo rjavo. Odsoten pogled so prekrile veke in Zanova glava je omahnila na stran. Po vsakem resetu je potreboval vsaj uro spanca.

Pegi je skušala ignorirati solze, ki so ji silile na oči, in aktivirala negovalnega robota, ki je odnesel Zana nazaj v spalne prostore. Potem se je sesedla nazaj v sedež in zarila obraz med dlani. Želela je kričati, razbijati, tolči okrog sebe, a namesto tega je tiho zahlipala. Še tega ni vedela, ali joče iz obupa ali od olajšanja.

»Približujete se neznani anomaliji. Kontakt čez petnajst časovnih enot.«

Dobre štiri ure pozneje se je Zan nekoliko ovedel. Po prvih besedah, ki jih je izmenjal s Pegi, je bilo videti, da jo je relativno dobro odnesel.

»Šefica ...« Njegov glas je bil še slaboten, a oči so bile jasne, kar je bil zelo dober znak. »Zakaj me filaš s čajem?! Saj nimam gripe ...«

»Najboljše, da začneš cepat zarminski šnops,« je odgovorila Pegi. »Pa da ti do konca skuri možgane.«

Zan se je zarežal. »Boljše to, kot pa deaktivacija čipa.«

Dejstvo je bilo, da je imel Zan le dve možnosti. Prva je bila deaktivacija in odstranitev čipa, a to bi pomenilo, da tisto, kar bi ostalo po deaktivaciji, ne bi bil več Zan. Vsaj ne v celoti. Po tako dolgem času je čip postal del njega in čeprav ga je počasi ubijal, sta bila na tej točki neločljivo povezana. Druga možnost je bila, da stvari ostanejo, kot so. Če bo imel srečo, se po enem od resetov ne bo več zbudil. Če bo imel smolo, se bo zbudil v vegetativno stanje.

»Sva že mimo sistema Har?«

Pegi je pogledala na prenosni monitor s sliko kontrolne plošče. Nekje v ozadju se je bleščala zlatorjava krogla. »Še malo. Zakaj sprašuješ?«

»Približujete se neznani anomaliji. Kontakt čez deset časovnih enot.«

»Mislim, da veš, zakaj.«

Če je kaj zavidala Zanu, je bila to njegova sposobnost spremeniti fokus s sebe na nekoga drugega, še preden se je le-ta zavedel, kaj se dogaja. Dolila je čaj v skodelico in se skušala izogniti očesnemu kontaktu.

»Pojma nimam.«

»Mogoče je še živ.«

Sunkovito je dvignila pogled. Nekaj čaja je pljusnilo iz skodelice na posteljo.

»Mrtev je, Zan,« je siknila in odložila čajnik na omarico. Roke so se ji nekoliko tresle. »Pizda, saj znaš računati!«

»Njihova življenjska doba je pol naše,« je zamišljeno nadaljeval Zan. »Lahko, da je še živ.«

Zlatorjava krogla je zdaj prekrivala celotno levo stran monitorja. Oba pola so prekrivali rožnati oblaki. Pegi je stresla z glavo, da bi pregnala spomine, ki so se ji vsiljevali ob tem prizoru.

»Malo ironično je to, se ti ne zdi?« Zanov ton glasu je postajal raskav, govoril je počasi, kot da postaja zaspan.

»Kaj je ironično?« je osorno vprašala Pegi.

»Da si ga pustila, ker nisi hotela ostati tako hitro sama ... pa si zdaj vseeno sama.« Šalica s čajem je padla po tleh, po prostoru je odmeval Zanov zblojen smeh. Očitno bo reset pustil hujše posledice, kot je sprva kazalo.

»Grem preverit kontrolno ploščo,« je tiho rekla Pegi in s hitrim korakom stopila proti vratom. V resnici ni več prenesla ne pogovora o svoji preteklosti in zanič odločitvah, ne Zanovega stanja.

»Šefica,« je utrujeno poklical Zan. Oči je imel zdaj zaprte, roke so počivale ob telesu, kot da so brez vsake moči. »Tista anomalija, ki jo javlja ... pred resetom sem dobil podatek preko čipa ... črvina je.«

Pegi je obstala ne mestu, s kljuko v roki. Počasi se je obrnila.

»Časovna?«

»Verjetno ...«

S težavo je odprl oči in se nasmehnil. Pegi je ponovno začutila solze v očeh.

»Saj veš, kako je s časovnimi črvini. Če je prava, lahko popraviva vse, kar sva zajebala.«

»Ali pa zajebeva še enkrat,« se je nasmehnila Pegi.

Zan ji je vrnil nasmeh, potem pa mu je glava omahnila nazaj in šarenice so ponovno zamenjali vrteči se simboli.

»Kontakt z neznano anomalijo čez stotinko časovne enote. Spremenite smer.«

Pegi je izklopila navigacijo in se zazrla v svetleč vrtnec sredi globoke teme. Skušala je umiriti dihanje, s potnimi dlanmi je krčevito zgrabila za sedež. Potem je globoko izdihnila in zaprla oči.

Telo je šlo takoj, brez bolečin, ob prvem sunku vrtnca. Tudi tisto, kar je ostalo, je pričelo počasi razpadati. Vse njene misli, čustva, spomini so se trgali v vrtnicu, dokler ni ostal le majhen košček njenega bistva.

Nato je na drugi strani vrtnca vzšlo Sonce.

tretje mesto: Matic Orehar

Srce ladje

S komolci sem se naslanjal na mizo in sumničavo srepeš v kapitana. Mož srednjih let v oficirski uniformi, ki je bila nekoč čista in brez lukenj, in kodrasti beli lasulji je vračal pogled z nasmehom.

»Nimam izkušenj z delom na ladji,« sem mu rekel.

»Vsi smo morali enkrat začeti,« je odgovoril.

Besede sem pustil viseti za nekaj trenutkov. »Če misliš, da bom čistil tla, se motiš.«

»Ponujam ti ugledno mesto. Ne bo ti hudega,« je rekel. Kljub mojemu naravnemu nezaupanju avtoriteti me je začela prevzemati njegova toplota, vendar preden sem lahko ubesedil svojo predajo, je nadaljeval. »Ti pa povem nekaj pomembnega,« je rekel, tokrat je toplino zamenjal strog pogled.

»Dobro si zapomni. Ker si nov, sem do tebe popustljiv, ampak na ladji sem gospodar jaz. Ne bom toleriral nikakršne predrznosti. Do mene boš kazal spoštovanje.« Tokrat je on pustil besede obviseti v tišini. »No, tvoj odgovor?«

Besede so se mi zataktnile, preden sem jih izgovoril. »Da, gospod.«

»Ni slabo, ampak bolje bi bilo *kapitan*.«

»Da, kapitan.« Počutil sem se, kot da bi bil oklofutan.

»Dobro. Odrinemo čez tri dni ob zori, ne zamudi.«

Kapitan je vstal in odšel, jaz pa sem bil pribit na svoj sedež. Moja glava je bila polna konfliktnih občutkov. Instinktivno sem hotel kljubovati kapitanu. Tako sem preživel vse svoje življenje. Nekaj v njegovih besedah in prisotnosti me je sililo k uboganju. Po drugi strani sem kot otrok vedno hotel biti mornar. Kdaj so umrle te sanje? Zakaj sem postal ravnodušen? To priložnost sem moral izkoristiti. Pa tudi če

bo res težko delo. Kaj potem? Zakaj se ne bi enkrat potrudil? Plačilo tudi ne bi bilo slabo. Vstal sem in odhitel iz krčme.

Nisem vedel, ali je bilo dobro ali žalostno, da sem lahko vse svoje imetje imel v culi na rami in na sebi.

V pristanišču je mrgolelo kot v mravljišču. Izmikal sem se hitečim trgovcem in mornarjem, ki so me skoraj podrli pri vsakem srečanju. Kljub kaosu sem začutil, da obstaja nek eleganten ples praznin v gneči. Globoko sem vdihnil in planil med ljudi. V nekaj utripih srca sem bil že na tleh v prahu. S pordelim obrazom sem počasi nadaljeval pot.

Nenadoma sem se znašel v senci. Pogledal sem gor in zastal mi je dih. Bil sem v zavetju največje ladje, ki sem jo videl do sedaj. Ko sem se dejansko približal ladji, sem opazil, da je bil les precej star in zdelan. To ni zmanjšalo veličastnosti te ladje, ampak ji je dodalo še neko starodavno modrost in od mene terjalo spoštovanje.

Iz krova sem gledal nazaj v plavajoče mesto Laivan. Nikoli ga še nisem zapustil. Mesto se je manjšalo in izgubljalo v Ocean. Moje celotno življenje, vendar tako zelo majhno. Celotno mesto sem lahko zakril z eno pestjo in ostala je le modrina valov.

»Pustolovščinam naproti.« Skoraj sem skočil iz kože, ko sem slišal kapitanov glas.

»Da kapitan,« sem odgovoril in salutiral. Kapitan me je premeril s pogledom in se nasmehnil.

»Dobro. Pridi. Čas je, da ti povem več o potovanju. Se spomniš, kaj sem ti že povedal?«

»Ja, na trgovski poti med Laivanom in še nekim mestom se je pojavila ogromna pošast, ki je uničila več ladij.«

Kapitan se je namrščil. »Med Laivanom in Venebatom. Tako je. Mi jo bomo preučili in, če je le možno, ustavili.« Zavzdihnil je in sprostil ramena. »Vendar smo še več tednov stran od tega.

Mogoče mesece. Najprej te moram seznaniti s tvojimi odgovornostmi.« Ob tem sem odprl usta, da bi ga opomnil, da ne mislim čistiti krova, vendar so mi ob njegovem hladnem pogledu besede ostale v grlu. Hodila sva po raznih delih ladje, kjer me je predstavil oficirjem in mi predstavil razne naloge.

Nisem hotel preveč dvigati svojih pričakovanj, vendar mi je nekaj pravilo, da me je čakalo oficirsko delo. Mogoče bom celo imel svojo lastno ekipo. Stresel sem glavo in posvetil pozornost razlagam.

Hodil sem za kapitanom. Na poti sva šla mimo mornarjev, ki so se zavzeto posvečali svojemu delu.

Ustavili so se le, da so kapitanu izkazali spoštovanje. Meni jih je nekaj namenilo trdne poglede, ob katerih me je zaščemelo v trebuhu, vendar so me bolj motili drugi, ki so umikali pogled. Nisem razumel, kaj se jim pleče po glavi. Mogoče so tudi oni mislili, da bom dobil ugledno mesto nad njimi. Upal sem, da ne bom imel težav z nevoščljivimi mornarji. Vsak izmed njih bi me lahko raztrgal na dvoje. Malo sem pospešil korak, da sem hodil bližje za kapitanom.

V naslednjih dneh sem se učil o konstrukciji ladje in vseh kompleksnih sistemih, ki omogočajo njeno delovanje. Pridobil sem novo spoštovanje do ladjedelcev in mornarjev. Kmalu sem imel občutek, da si lahko predstavljam vsak del ladje, kot da bi imel pred seboj model. Če ne bi bil tako fizično šibek, bi mogoče lahko nekoč gradil ladje. To bi bilo dobro delo. Mogoče, če bi postal še pametnejši, bi lahko načrtoval nove ladje.

V prostih trenutkih sem zrl nazaj v smer Laivana. Mesto je že prvi dan izginilo za obzorjem, ampak sem čutil, da je bilo tam nekje. Ničesar nisem pustil tam, ampak me je kljub temu glodal nelagodni občutek. Kmalu je do mene prišel kapitan in sva nadaljevala skupaj. Ustavil se je pred vrati v enega izmed prostorov na zadnjem delu ladje.

»To je eden izmed najpomembnejših prostorov na ladji. Tu delajo naši navigatorji in kartografi,« je rekel kapitan. Šel je do mize, ki je bila pokrita s kartami Oceana in raznimi listi, polnimi črk in števil. »Večja mesta kot Laivan so zasidrana. Zato jih je s

pomočjo navigacijskih orodij vedno mogoče najti. Veliko manjših mest prosto pluje po oceanu. V resnici je meja med ladjami in mesti včasih zabrisana, ker imajo nekatera mesta tudi jadra, s katerimi se premikajo.« Pogledal je proti meni in jaz sem samo pokimal. Pokazal je na eno izmed kart. »Poglej, na kartah so označena zasidrana mesta, narisane pa so tudi poti raznih prostih mest. Ali razumeš kaj je težava?«

Malo me je presenetilo, da je od mene hotel odgovor. »Ja, se pravi,« sem začel in divje razmišljal.

»Te informacije lahko postanejo neuporabne, če ni novih podatkov o lokacijah.«

Kapitan se je malo namrščil, ampak temu je sledil rahel nasmeh. »Skoraj. Tudi zastarele informacije so zelo uporabne, ker nekatera mesta pogosto plujejo po enakih poteh. In tudi obstaja poseben način pridobivanja svežih podatkov.« Ob njegovem nasmehu pri teh besedah me je spreletel srh. »Ampak več o tem kasneje. Sedaj ti moram pokazati še najpomembnejši prostor na tej ladji.«

Spustila sva se globoko v drobovje ladje. Na poti je bilo še veliko prostorov, vendar jim kapitan ni posvečal pozornosti. Še nikoli nisva šla tako globoko v ladjo. Po slabo osvetljenem hodniku sva prispela do velikih dvojnih vrat. Kapitan je izvlekel velik ključ in odklenil vrata. Soba je bila povsem temna, razen šibke svetlobe iz hodnika za nama.

»Pojdi,« je rekel s tihim, vendar odločnim glasom. Soba je bila precej velika, kar je nenavadno za ladje, kjer ni nikoli dovolj prostora. Na koncu sobe je bilo nekaj ob steni. Obrnil sem se nazaj in kapitan je pokimal. Srce mi je razbijalo, ampak sem se počasi približal. Šele nekaj korakov pred koncem sem ugotovil, kaj sem gledal. Hotel sem zakričati, vendar nisem mogel iz sebe iztisniti besede.

Pred menoj je bil star človek. Njegova koža je bila nagubana in izsušena, vendar to ni bil razlog za mojo grozo. Povsod, kjer se je dotikal ladje, so iz njega poganjale korenine v trup ladje. Njegov trebuh je bil odprt in notranji organi so bili urejeni po tleh pred njim. Tudi iz teh so poganjale korenine v ladjo. Najhujši del je bil, da starec

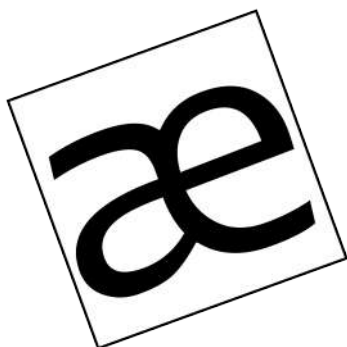
niti ni bil mrtev. Šum njegovega plitvega dihanja je bil glasen v popolni tišini sobe. Naenkrat sem začutil roko na svoji rami.

»Ladja je stara,« je rekel kapitan. »Njeno srce bo kmalu umrlo in mrtva ladja v Oceanu je pogubljena. V bitki z leviatani in drugimi pošasti iz globin potrebujemo vitalno ladjo, ki lahko zaceli svoje poškodbe. Mlado srce.«

»Ne,« moje besede so bile samo šepet.

V tistem trenutku sem slišal škripanje vrat, ki so se zaprla. Za trenutek sva bila s kapitanom v popolni temi, nato je svetloba sedmerih sveč razsvetlila sobo. Sedem ljudi, pokritih z dolgimi haljami in s svečami v rokah, je pristopilo k nama. Ta svetloba je bila dovolj močna, da sem končno lahko videl še preostalo sobo. Po sobi je bilo polno starih okostnjakov, ki so bili napol preraščeni s koreninami.

»Čas je, da začnemo,« je rekel kapitan. V njegovih rokah se je bleščalo ukrivljeno bodalo.

NEBULÆ – revija za sodobno književnost

Letnik XIII, številka 3 (jesen 2024)

ISSN 2738-5949

Revija deluje pod licenco creative commons.

Glavna in odgovorna urednica:

Nina Kremžar

Uredništvo za poezijo:

Veronika Šoster

Eva Ule

Uredništvo za prozo:

Alex Kama Devetak

Zarja Vršič

Gašper Stražišar

Strokovna sodelavka – lektorica:

Tjaša Kotnik

Oblikovanje, prelom:

Alex Kama Devetak

Nina Kremžar